בבית המשפט השלום **ת"צ**

ב ח י פ ת

בעניין:

1. **כהן סגלוביץ חגית, ת.ז. 034419143**
2. **אביבית בן משה, ת.ז. 033597428**

ע"י ב"כ עוה"ד יצחק מירון ואח'
משדרות ארלוזורוב 18, עפולה 18280
טל: 04-6527404 פקס: 04-6528393
דואר-אלקטרוני: mirone.law@gmail.com

וע"י עוה"ד אילן מירון ואח'
מרחוב הכנסת 2 עפולה 18391
טל: 04-6407200 פקס: 04-6407300
דואר-אלקטרוני: ilmironelaw@gmail.com

התובעות

- נ ג ד -

1. **טיב טעם רשתות בע"מ** , ח.פ. 512792714,
רח' צבי הנחל 1, א.ת. עמק חפר 38111
ע"י ב"כ עוה"ד רונית סיטון ואח', מ. פירון ושות', עורכי דין
רחוב השלושה 2 תל אביב 6706054
2. **יינות ביתן בע"מ , ח.פ. 512017989,**
שדרות נים 2, ראשון לציון

הנתבעות

מהות התביעה: ייצוגית, כספית
סכום התביעה: מוערך ב -1,710,000 ₪, לכלל חברי הקבוצה

כתב תביעה

1. מבוא

א. עניינו של כתב התביעה, שאישורו כתובענה ייצוגית מבוקש, בהטעיה חמורה של הנתבעות את התובעות ואת שאר חברי הקבוצה, אשר רכשו וממשיכים לרכוש **מוצרי אורז מעובד**, המשווקים ע"י הנתבעות, תוך **סימונם בצרוף שם גאוגרפי לציון סוג האורז**, או כסימון

"**שם מקובל**" כמשמעותו בתקן הישראלי **ת"י 1145**, **ובמקרה של הנתבעת 1**, אף תחת **כינויי איכות כ"משובח" ו"מובחר"**, תיאורים מטעים, העומדים בניגוד לחוק ולתקנים המחייבים, והכל במטרה להגדיל את מכירותיהם.

ב. כתוצאה מכך, מוטעים הצרכנים לרכוש ולצרוך את המוצרים, במקום מוצרים אחרים ולעיתים זולים יותר **ובנוסף** לנזקים הכספיים הנ"ל, נגרמת לצרכנים פגיעה באוטונומיה, וביכולתם לקבל החלטות צרכניות מושכלות על פי העדפותיהם האישיות וכן עוגמת הנפש רבה, משמסתבר להם כי ברכישתם את המוצרים, הוטעו ע"י הנתבעות.

ג. מטרתה של התובענה, להביא להפסקת הטעיית הצרכנים ולפצותם על הנזקים, הממוניים והלא ממוניים, שנגרמו בעטייה.

2. <u>הצדדים</u>

א. התובעות הינן צרכניות מן השורה.

ב. הנתבעות הינן חברות הרשומות לפי חוקי מדינת ישראל, והמפעילות רשתות מרכולים, באמצעות חנויות הפזורות ברחבי הארץ וכן אתרים מקוונים לשיווק מוצרי צריכה.

3. <u>הטיעון המשפטי</u>

א. **חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981** (להלן – חוק הגנת הצרכן), קובע בסעיף 2, שכותרתו "**איסור הטעיה**", כי:

> **ב) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:**
>
> **(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;...**
>
> **(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;....**
>
> **(11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;....**
>
> **(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;...**
>
> **ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.**

ב. סעיף 3 (ב) לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "**איסור ניצול מצוקת הצרכן**", קובע כי:

(ב) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

ג. סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "**חובת גילוי לצרכן**", קובע בין היתר, כי:

4. (א) עוסק חייב לגלות לצרכן –

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

(3) כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

אולם תהא זו הגנה לעוסק אם הוכיח כי הפגם, האיכות או התכונה או הפרט המהותי בנכס היו ידועים לצרכן.

ד. סעיף 6 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "**אחריות להטעיה באריזה**" קובע כי:

6. (א) היתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2.

(ב) בתובענה בשל עוולה לפי סעיף זה תהא ליצרן, ליבואן, לאורז ולמעצב הגנה אם הוכיח שלא הוא אחראי להטעיה אלא פלוני שנקב בשמו ובמענו.

ה. סעיף 7 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "**אחריות להטעיה בפרסומת**", קובע כי:

(א) היתה הטעיה בפרסומת, יראו כמפירים את הוראות סעיף 2 –

(1) את מי שמטעמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו;

(2) אם היתה הפרסומת מטעה על פניה או שהם ידעו שהיא מטעה - אף את המפיץ או מי שהחליט בפועל על הפרסום.

(ב) הובאו בפרסומת עובדות בדבר התכונות של נכס או של שירות או בדבר ממצאי בדיקה שנעשתה בהם, או בדבר התוצאות הצפויות מהשימוש בהם, יהא הממונה רשאי לדרוש ממי שמטעמו נעשתה הפרסומת או ממי שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו שיציג ראיות להוכחת אותן עובדות; לא הציג ראיות כאמור להנחת דעתו של הממונה, תהא בכך ראיה לכאורה שהפרסומת היתה מטעה, אולם תהא זו הגנה למי שמטעמו נעשתה הפרסומת ולאדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו כי לא ידעו ולא היה עליהם לדעת שהפרסומת מטעה.

(ג) (1) פרסומת העלולה להביא אדם סביר להניח, כי האמור בה אינו פרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה אף אם תכנה איננו מטעה;...

ו. וסעיף 14 ג. לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "**עסקת מכר מרחוק**", קובע בין היתר, כי:

(א) בשיווק מרחוק חייב העוסק לגלות לצרכן פרטים אלה לפחות:
(1) השם, מספר הזהות והכתובת של העוסק בארץ ובחוץ לארץ;
(2) התכונות העיקריות של הנכס או של השירות;... (ההדגשה הוספה).

ז. **חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015**, קובע מספר חובות ואיסורים על משווקי מוצרי מזון, כנתבעות, ובכלל זה איסור ייצור, ייבוא או מכירה של מזון בניגוד לחיקוק (סעיף 4 לחוק), החובה לסמן מצרך מזון, בהתאם לתקנות צווים ותקנים רישמיים (סעיף 15 לחוק), ואיסור הטעיה בנוגע למהותו או לאיכותו של מזון (סעיף 17 לחוק) ובכלל זה "**סימון מזון בניגוד להוראות סעיפים 15 ו-16, או תיאור מזון באמצעות תווית, מסמך, פרסומת או הצגה אחרת של מידע באופן שאינו תואם את המזון או את תכונותיו**" (סעיף 17 (2) לחוק).

ת. **תקן ישראלי ת"י 1145** (להלן – **תקן 1145**), העוסק בדרישות לסימון מזון ארוז מראש, המיועד למכירה קמעונית, קובע בין היתר (הסעיפים הרלוונטיים לענייננו), כי:

2.9. סימון
מידע רלוונטי למזון, לרבות ייצורו, החסנתו, הובלתו והשימוש בו. המידע יכול לחיות כתוב, מודפס, משוכפל, מוטבע, מצויר או מצולם על האריזה או על תווית או על תג ודומיהם, המוצמדים לאריזה או הנלווים אליה.

2.12. שם המזון
שם המתאר תיאור נכון ולא מטעה את מהותו של המזון.

3.1. חובה לסמן את הפרטים שלהלן:

3.1.1. על גבי אריזת מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 4-9. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 10-12, כמפורט בסעיפים אלה.

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

4. שם המזון

4.1. הסימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובהדגש אחד.

4.2. אם קיים תקן מיוחד למוצר, שם המזון יהיה השם המופיע בתקן המיוחד. סימון זה של שם המזון כמצוין בתקן המיוחד ייעשה רק אם המוצר עומד בקריטריונים המפורטים בתקן המיוחד.

צילום התקן, מצורף <u>כנספח ב'</u>, לתובענה.

ט. **תקן ישראלי ת"י 1208** (להלן – **תקן אורז**), שהינו תקן מיוחד **לאורז מעובד**, קובע בסעיף 105, את הכללים לכינוי ומיון אורז, וזאת בהתאם לשלוש קטגוריות: צורת העיבוד, צורת הגרעין ותכולת הגרגרים השבורים, כדלקמן:

---

105. מיון וכינוי

ממיינים את האורז ומכנים אותו כמפורט להלן:

105.1 – בהתאם לצורת העיבוד

105.1.1 – אורז לבן;

105.1.2 – אורז מצופה;

105.1.2.1 – אורז מוגלג;

105.1.2.2 – אורז משומן;

105.1.3 – אורז חלוט[1];

105.1.4 – אורז מהיר־הכנה;

105.1.5 – אורז חום.

105.2 – בהתאם לצורת הגרעין

105.2.1 – אורז עגול;

105.2.2 – אורז ארוך למחצה;

105.2.3 – אורז ארוך.

105.3 – בהתאם לתכולת הגרגרים השבורים (ראה סעיף 203.2) –

105.3.1 – אורז שלם;

105.3.2 – אורז (ללא כינוי נוסף);

105.3.3 – אורז שבור חלקית;

105.3.4 – אורז שבור.

בהמשך, נקבע בסעיף 107 לתקן אורז, כי:

107. סימון

הסימון יסומן על־גבי כל יחידת אריזה או על־גבי תווית שתוצמד לה היטב. יחידות אריזה הממילות עד 15 ק"ג (כולל) יסומנו על־גביהן בלבד.
הסימון יהיה בהתאם לתקן הישראלי ת"י 1145 בשינויים ובתוספות אלה:
107.1 – שם המרצר יסומן בהתאם למינו ולמיונו (סעיף 105).

ולמען הסר ספק, אוסר התקן במפורש באותו סעיף, לסמן אורז מעובד בכינויים אחרים, המתארים **איכות**, או על **שם גיאוגרפי לציון סוג האורז**, כדלקמן:

107.6 – אין לסמן את המוצר בכינויים המתארים איכות, לרבות המלים: מעולה, משובח, מובחר, נקי, מיוחד.

107.7 – אין לסמן שם גיאוגרפי לציון סוג האורז או כסימון שם מקובל כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 1145.

צילום התקן, מצורף **כנספח ג'**, לתובענה.

י. "**שם מקובל**", משמעו בתקן 1145, כך:

2.13. שם מקובל

שם דמיוני או כינוי, שניתן למוצר מזון.

יא. ודוק, לא בכדי נקבע בתקן אורז כי אורז מעובד, יסומן ויכונה בהתאם **לצורת העיבוד** (לבן, מצופה, מזוגג וכו'), **צורת הגרעין** (עגול, ארוך למחצה, ארוך) **ותכולת הגרגרים השבורים** (שככל שכמותם גדולה יותר, איכות האורז נחותה יותר), שהם הקריטריונים הרלוונטיים והחשובים לצרכן, המאפשרים לו לערוך השוואה בין סוגי האורז השונים - ולא כינויי איכות או ארץ המוצא לכאורה, שלרוב אף אינה הארץ המצויינת על האריזה ושכאמור, ממילא אינה רלוונטית.

יב. **בתצ (ת"א) 14886-12-13 לילך משה נ' סוגת תעשיות בע"מ ומיה תעשיות מזון מ.ת.מ בע"מ (פורסם בנבו)**, הוגשה בקשה לאישור בעילה דומה ובאותו ענין הוגשה הודעה משותפת להסתלקות (מתגמלת, המשיבות שילמו 6,000 ₪ גמול לתובעת הייצוגית ו-70,000 ₪ שכ"ט לעורך דינה), במסגרתה התחייבו, המשיבה **סוגת**, בין היתר:

א. להחליף את האריזה של המוצר "אורז פרסי קלאסי" באריזה חדשה אליה יתווסף הכיתוב "מקור האורז אינו בהכרח בפרס".
ב. להחליף את האריזה של המוצר "אורז תאילנדי" באריזה חדשה אליה יתווסף הכיתוב "מקור האורז אינו בהכרח בתאילנד".
ג. להחליף את האריזה של המוצר "אורז בסמטי הודי" באריזה חדשה שבה יוחלף שם המוצר ל"אורז בסמטי קלאסי".
ד. סוגת תסיים את שיווק האריזות הנוכחיות של שלושת המוצרים המפורטים לעיל, לא יאוחר מאשר תוך 120 יום מיום אישור ההסכמה.

כן הוסכם כי סוגת רשאית בכל עת ולפי שיקול דעתה הבלעדי לשווק את המוצר "אורז תאילנדי" באריזה הזהה או דומה לאריזה הנוכחית, בהשמטת המילה "תאילנדי".

והמשיבה **מיה תעשיות**, התחייבה בין יתר:

א. להחליף את האריזה של המוצר "אורז בסמטי הודי" באריזה חדשה שבה יוחלף שם המוצר ל"אורז בסמטי".
ב. להחליף את אריזת הוואקום מסדרת "selected" של המוצר "אורז בסמטי הודי" באריזה חדשה שבה יוחלף שם המוצר ל"אורז בסמטי".
ג. להחליף את האריזה של המוצר "אורז פרסי" באריזה חדשה שבה יוחלף שם המוצר ל"אורז פרסי – מקור האורז לא בהכרח מפרס".
ד. להחליף את אריזת הוואקום מסדרת "selected" של המוצר "אורז פרסי" באריזה חדשה שבה יוחלף שם המוצר ל" אורז פרסי – מקור האורז לא בהכרח מפרס".

ח. להחליף את אריזת המוצר המיוצר עבור רשת "אושר עד" ששמו "אינדירה אורז בסמטי הודי" באריזה חדשה בה יוחלף שם המוצר ל"אינדירה אורז בסמטי קלאסי".

ו. להחליף את אריזת המוצר המיוצר עבור רשת "אושר עד" ששמו "אינדירה אורז לבן פרסי" באריזה חדשה בה יוחלף שם המוצר ל"אינדירה אורז לבן פרסי – מקור האורז אינו בהכרח מפרס".

במאמר מוסגר יצויין כי מעבר לעובדה שעסקינן בהודעת הסתלקות, שאינה מהווה תקדים מחייב, גם במקרה זה, חויבו המשיבות לציין כי מקור האורז אינו בהכרח מהמדינה המופיעה כחלק משמו (במקרה של המשיבה **מיה** ולגבי לפחות אחד ממוצרי סוגת – צויין במפורש שההסתייגות תופיע <u>כחלק משם המוצר</u> !).

בענייננו, גם לו היה בענין **לילך משה**, משום תקדים מחייב (ולאו הוא), בכל מקרה ברי כי הוספת ההסתייגות לפיה "**מקור האורז לא בהכרח מפרס/הודו/ תאילנד**" וכו' באופן מוצנע, בצד האריזה, ובאותיות קטנות - אינו מונע את אפשרות הטעיית הצרכן, הסובר כי אכן מקורו של המוצר במדינה המצויינת כחלק משמו, בחזית האריזה ובאופן מובלט [13].

יג. בדונו במקרה אחר של הטעיית צרכנים, פסק בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט בנימיני) [14], כי:

> **...על פי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן די בהטעיה על דרך של מחדל, ובענייננו מדובר, לכאורה, בהעדר גילוי נאות לצרכן בנוגע להעדרו של תו-תקן למזגן המשווק, דבר שהוא מהותי מבחינת הצרכן. לענין זה אין צורך לדעת מה ידע כל צרכן, שהרי הטענה היא שהוא לא יכול היה לדעת על העדר תקן למזגנים נשוא הבקשה, הואיל ותדיראן נמנעה מלהודיע לצרכנים על כך שהמזגנים אינם נושאים תו-תקן. החזקה היא כי הצרכן נותן אמון בעוסק, ולכן לא ניתן להטיל על הצרכן את הנטל לברר האם המוצר שרכש עונה על דרישות החוק או התקן (ראה: דנ"א 5712/01 הנ"ל בענין ברזני, פסקה 2 לפסק דינה של כב' השופטת ד. דורנר). כך גם יתכן כי צריך לצאת מתוך הנחה, כאשר הוכח לכאורה שעוסק הציג מצג מטעה, שהצרכן נחשף למצג ופעל על פיו (דברי כב' השופטת ט. שטרסברג-כהן בדנ"א 5712/01 הנ"ל בענין ברזני, פסקה 15, ודברי כב' השופט א. מצא באותו ענין בפסקה 14 לפסק דינו). כל אלו מספיקים לשלב של אישור התובענה הייצוגית, שבה נבדקת עילת התביעה במישור הלכאורי בלבד, כאשר ברור לחלוטין שלא ניתן יהיה לפסוק פיצוי**

---

[13] ראה סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן "לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – <u>העלול</u> להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה" (ההדגשה הוספה).

[14] בשא (ת"א) 1895/05 אמיר שחי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ (פורסם בנבו)

בהעדר הוכחה לנזק הנובע מן ההטעייה המיוחסת לתדיראן (ראה סעיף 37 לעיל).

4. **<u>העובדות</u>**

<u>התובעת 1</u>

א. לאחר שקראה באתר המקוון של הנתבעת 1 (לקראת עריכת קניותיה) אודות סוגי האורז הנמכרים על ידה, רכשה התובעת 1 באחד מסניפי הנתבעת, "אורז **תאילנדי**" ו"**אורז איטלקי משובח להכנת ריזוטו**" וזאת על רקע הצגתם ופרסומם, כאורז שמקורו בתאילנד ואורז ("**משובח**"), שמקורו באיטליה ולפיכך, בעלי תדמית של אורז איכותי יותר, מאורז רגיל.

צילום קבלת הרכישה, מצורף **<u>כנספח ד'</u>**, לתובענה.

ב. ואולם לאחר הגיעה לביתה, ועיינה באריזות המוצרים שרכשה, גילתה לאכזבתה הרבה וכעסה, כי הוטעתה וכי מקורו של האורז שרכשה, המכונה באתר הנתבעת 1 ובאופן בולט ובאותיות גדולות בחזית האריזה, "אורז תאילנדי" - "אינו בהכרח מתאילנד", כמופיע, **<u>במוצנע ובאותיות קטנות</u>**, **<u>בצידה של האריזה</u>**.

צילום המוצרים, מצורף **<u>כנספח ה'</u>**, לתובענה.

ג. עוד נודע לתובעת 1, מהתייעצות עם בא כוחה, כי לא זו בלבד שכינוי האורז בשם גיאוגרפי – מטעה ואסור על פי החוק, אלא גם שסימונו ותיאורו של האורז (האיטלקי) **בכינויי איכות**, כ"**משובח**", הינו אסור ומנוגד לחוק ולמצער אינו רלוונטי לה כצרכנית, משאין הוא מאפשר לה להעריך את איכותו ואת תכונותיו הרלוונטיות, כגון **צורת העיבוד, צורת הגרעין ותכולת הגרגרים השבורים.**

ד. נקל לשער את אכזבתה, כעסה ועוגמת הנפש הרבה של התובעת, משהסתבר לה, כי כאמור, למרבה האבסורד, האורז התאילנדי אינו בהכרח מתאילנד והאורז האיטלקי, משווק תחת הכינוי האסור "משובח", ועת התגלתה לה בדיעבד, הפגיעה בחופש הבחירה שלה כצרכן, והעובדה שהמוצרים אותם רכשה, אינם כוללים, בניגוד לתקן, את המידע הרלוונטי באשר למהותם ואיכותם ומשהסתברה לה הטעייתה על ידי הנתבעת, שגרמה לה לסבור כי המוצרים דנא, איכותיים וטובים יותר מאשר מוצרים אחרים ועל כן מוצדק לשלם עבורם מחיר גבוה יותר.

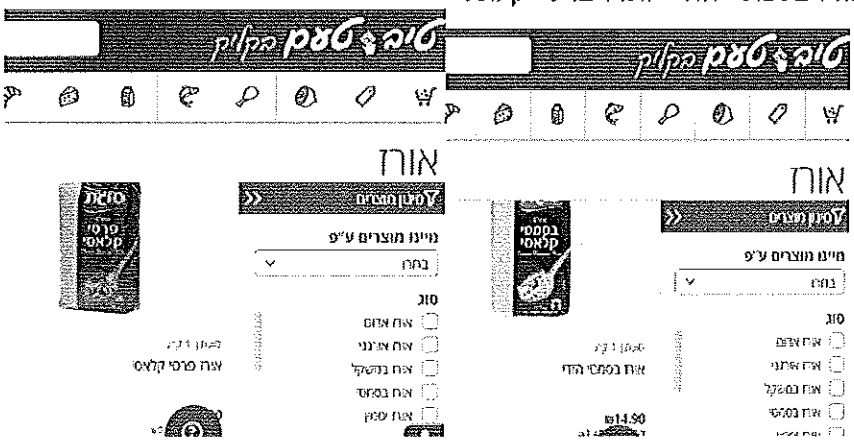
ה. למען סבר את האוזן יצויין לדוגמה כי מחיר האורז הריזוטו האיטלקי "המשובח", עמד על 2.72 ₪ ל- 100 ג', לעומת מחירו של אורז ריזוטו ארבוריו, שמחירו 1.30 ₪ ל- 100 ג' (פער של למעלה מ- 100% !).

ו. ואולם בכך לא סגי. מבדיקה שנערכה באתר הנתבעת עולה כי מדובר בתופעה של ממש, החוזרת על עצמה במספר מוצרי אורז המסומנים **בכינויי איכות**, כ"**מובחר**", ובשם **גאוגרפי לציון סוג האורז**, כשלעיתים, מקור האורז בכלל בארץ אחרת, ובכל מקרה, סימון כאמור, אסור על פי החוק והתקנים ומטעה. ראה לדוגמה:

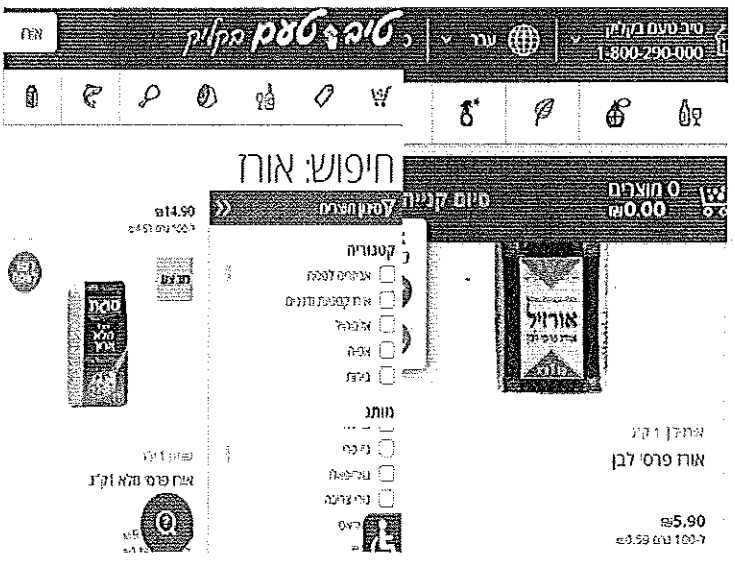
אורז פרסי מובחר

אורז בסמטי הודי ואורז פרסי קלאסי

אורז פרסי מלא ואורז פרסי לבן

אורז בסמטי הודי

<u>התובעת מס' 2</u>

ז. התובעת 2 ראתה באתר המקוון של הנתבעת 2 פרסום אודות סוגי האורז הנמכרים על ידה, ובעקבות זאת רכשה באתר מסניפי הנתבעת, "**אורז פרסי**" ו"**אורז תאילנדי**" וזאת על רקע הצגתם ופרסומם, כאורז שמקורו בפרס ובתאילנד ולפיכך, בעלי תדמית של אורז איכותי יותר, מאורז רגיל.

צילום קבלת הרכישה, מצורף **<u>כנספח ו'</u>**, לתובענה.

ח. ואולם לאחר שהגיעה לביתה, ועיינה באריזות המוצרים שרכשה, במהלך השימוש בהם, גילתה לאכזבתה הרבה וכעסה כי הוטעתה וכי מקורם של מוצרי האורז שרכשה, המכונים באתר הנתבעת 2 ובאופן בולט ובאותיות גדולות ובחזית האריזה "**אורז פרסי**" ו"**אורז תאילנדי**" - "אינם בהכרח מתאילנד" או מפרס, כמופיע, **<u>במוצנע ובאותיות קטנות</u>**, **<u>בצידה של האריזה</u>**.

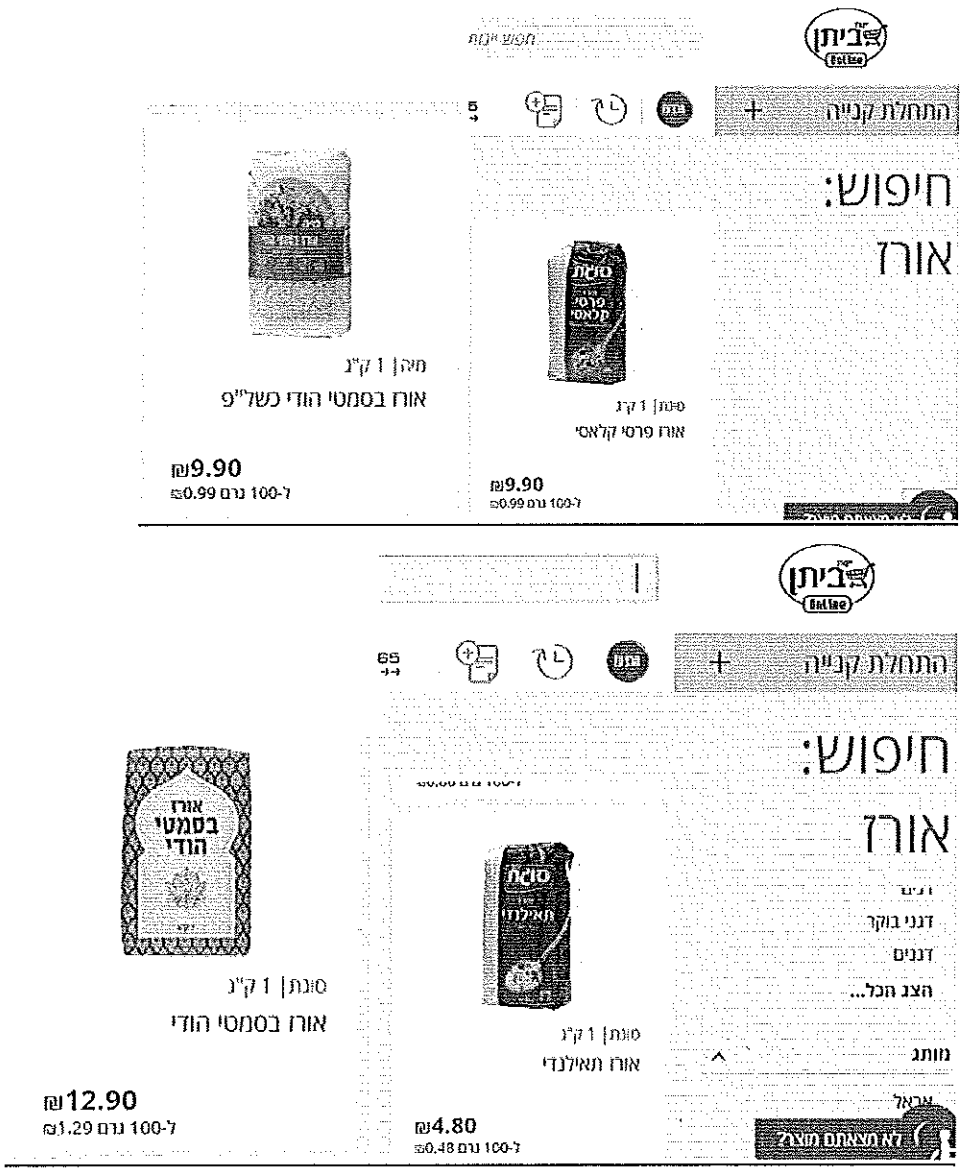
צילום המוצרים, מצורף **<u>כנספח ז'</u>**, לתובענה.

ט. נקל לשער את אכזבתה, כעסה ועוגמת הנפש הרבה של התובעת, משהסתבר לה, כי כאמור, האורז התאילנדי אינו בהכרח מתאילנד והאורז הפרסי אינו בהכרח מפרס ועת התגלתה לה בדיעבד, הפגיעה בתופש הבחירה שלה כצרכן, והעובדה שהמוצרים אותם רכשה, אינם כוללים, בניגוד לתקן, את המידע הרלוונטי באשר למהותם ואיכותם ומשהסתברה לה הטעייתה על ידי הנתבעת, שגרמה לה לסבור כי המוצרים דנא,

איכותיים וטובים יותר מאשר מוצרים אחרים ועל כן מוצדק לשלם עבורם מחיר גבוה יותר.

י. למען סבר את האוזן, יצויין לדוגמה כי מחיר האורז הפרסי (שמקורו כאמור "אינו בהכרח מפרס"), עמד על 0.99 ₪ ל- 100 ג', לעומת אורז "פרסי עממי", שמחירו אצל הנתבעת, עמד על 0.49 ₪ ל- 100 ג' (פער של כ- 100%!).

יא. זאת ועוד. מבדיקה שנערכה באתר הנתבעת עולה כי גם כאן, מדובר בתופעה החוזרת על עצמה במספר מוצרי אורז המסומנים **בשם גאוגרפי לציון סוג האורז (הודי, פרסי, תאילנדי, אוסטרלי)**, כשלעיתים, מקור האורז בכלל בארץ אחרת, ובכל מקרה, סימון כאמור, אסור על פי החוק והתקנים ומטעה. ראה לדוגמה:

יב. התובעות פנו באמצעות באי כוחן אל הנתבעות (בהתאמה) במכתבים מקדימים והציעו להסדיר את הענין מחוץ לכותלי בית המשפט ואולם הנתבעת 1 דחתה את הדרישה, והנתבעת 2 לא טרחה כלל להשיב לפנייה המוקדמת.

העתקי המכתבים המקדימים ותשובת הנתבעת 1, מצורפים **<u>כנספחים ח' ו- ט'</u>**, לתובענה.

5. <u>הקבוצה וסכום התביעה</u>

א. לצורך תביעה זו, נכללים ב"קבוצה":

כלל רוכשי מוצרי אורז מעובד, המשווקים ע"י הנתבעות, תחת תיאורי איכות או בצרוף שם גאוגרפי לציון סוג האורז, או כסימון "שם מקובל" כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 1145, אשר רכשו את המוצרים בהסתמך על ההצהרות המטעות המופיעות בפרסומי הנתבעות.

ב. נזקן הממוני של התובעות, שהפיצוי בגינו נתבע במסגרת התובענה, עומד על מחיר המוצרים, אותם לא היו רוכשות, לו ידעו את העובדות לאשורן ובכלל זה, העובדה שהנתבעות הטעו אותן תוך הפרת החוק והתקן, בסמנן את המוצרים שלא כדין.

כמו כן, נתבע פיצוי בסך של 50 ש"ח, בגין פגיעה באוטונומיה של התובעות, ביכולתן לקבל החלטות צרכניות מושכלות על פי העדפותיהן האישיות וכן עוגמת הנפש הרבה, כתוצאה מהטעייתן ע"י הנתבעות.

ג. מספר חברי הקבוצה מוערך ב- 30,000 צרכנים, אשר רכשו לפחות אחד המוצרים נשוא התובענה (במחיר ממוצע של 7 ₪), בהתבסס על המצגים המטעים מצד הנתבעות, כמפורט לעיל [15] ולפיכך סכום התביעה המשוער, עומד על סך של 1,710,000 ₪ (57 ש"ח X30,000) (כולל הפגיעה באוטונומיה).

ד. מאחר ואין בידי התובעות מידע באשר להיקף המדויק של צרכני המוצרים, המשווקים ע"י הנתבעות (בהתאמה), לצורך עריכת אומדן הפיצוי הנתבע, לכלל חברי הקבוצה. מידע המצוי בידי הנתבעות וניתן יהיה לברר על נקלה, לאחר אישור התובענה כייצוגית וניהול ההליכים לגופו של ענין - מבוקש סעד של פסיקת פיצוי, בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים, לכל אחד מחברי הקבוצה, בהתאם לסעיף 20 לחוק התובענות [16], וזאת בהתחשב בנתונים והשיקולים הבאים:

1) אופי ההטעיה.

2) כמות הצרכנים שהוטעו ורכשו את מוצרי הנתבעות, נשוא תובענה זו.
בענין זה, יש להתחשב בעובדה שהנתבעות הינן **רשתות מרכולים, המפעילות, כל אחת בנפרד, עשרות חנויות ברחבי המדינה.**

3) אי נקיטת כל הצעדים המתבקשים למניעת ההטעיה ע"י הנתבעות.

4) הגשמת מטרת החקיקה ובראשה, החוק להגנת הצרכן והתקנים.

5) הצורך לפסוק פיצוי הולם ומרתיע, על מנת להפוך את ההטעיה לבלתי משתלמת, כלכלית.

ה. סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות, קובע כי:

---

[15] ראה בענין זה דבריו של המשנה לנשיאה ריבלין, בע"א 10262/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (פורסם בנבו): **"אין לשלול את האפשרות כי האופי הקבוצתי-ייצוגי של ההליך ישרת במקרים מסוימים על דרך בחינתו של יסוד הקשר הסיבתי, כפי שהוא משליך על יסודות נוספים. [...] גישה אחרת תאמר כי במקרים מתאימים יש לבחון את יסוד הקשר הסיבתי לפי נקודת מבטו של "תובע-על" המבטא את האינטרס המשותף של התובעים בכוח כולם, ורואה לנגד עיניו את הנזק המצטבר. בחינה כזו של קשר סיבתי קבוצתי אפשר שתקיים את יסוד הקשר הסיבתי גם במקום שבו לא מתקיים יסוד הקשר הסיבתי במובנו הפרטני".**

[16] ראה עא 8037/06 שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ (פורסם בנבו) פיסקה 103

(ב) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ...

(ד) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין (ההדגשות הוספו).

ו. כן מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע לתובעות גמול בסך המהווה 4% מהסכום התביעה כאמור בס"ק ג. לעיל, וכן שכר טרחת עורך דין, בסך המהווה 15% מסכום התביעה.

ז. התובעות עותרות גם לסעד של צו עשה, המחייב את הנתבעות לנקוט בכל הצעדים שיביאו להפסקה המוחלטת של הטעיית צרכני המוצרים.

6. עילות התביעה של המבקש

הפרת חובה חקוקה

א. סעיף 63 לפקודת הנזיקין, קובע כי:

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, והפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

ב. בענייננו, הפרו הנתבעות את הוראות **חוק הגנת הצרכן, וחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015,** בהציגן את המוצרים, בפרסומיהן, בניגוד ל**תקן ישראלי ת"י 1208 ותקן ישראלי ת"י 1145,** הצגה המהווה בדרך בה בוצעה, הטעייה ומעמידה לתובעות עילת תביעה לפיצוי בגינה, על פי סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן.

ג. **השבה מכח דיני עשיית עושר ולא במשפט**

סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 (להלן – חוק עשיית עושר) עוסק בחובת ההשבה ולפיו:

> **(ב) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן -הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה".**

בענייננו, על הנתבעות להשיב לתובעות (בהתאמה), את מחיר המוצרים שקיבלו שלא כדין, עקב ההטעיה שפורטה לעיל.

ד. פקודת הנזיקין (נוסח חדש), מכירה גם בנזק של "**אובדן נוחות**", כפי שנקבע בסעיף 2 לפקודה:

> **'נזק' - אובדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;**

דהיינו, גם אובדן נוחות הוא נזק, ולענייננו סבלו התובעות, מפגיעה באוטונומיה וביכולתן לקבל החלטות צרכניות מושכלות על פי העדפותיהן האישיות. כן נגרמה לתובעות עוגמת נפש רבה, משהסתבר להן דבר הטעייתן ע"י הנתבעות.

ראה בענין זה גם **ע"א 1338/97 תנובה נ' ראבי, תק-על 2003(2) 1522**, שם נדונה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בגין הפרת חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981. בית המשפט העליון פסק, בדעת רוב (כב' השופטת מ. נאור, אליה הצטרף כב' המשנה לנשיא ש. לוין), כי אמנם נדרש קיומו של נזק בר-פיצוי לשם גיבושה של עילת תביעה לפי חוק הגנת הצרכן, וכי אדם שלא נגרם לו נזק, אינו יכול להיות תובע מייצג. אולם, **נזק בר-פיצוי, איננו רק נזק ממוני, אלא שהוא כולל גם "תחושות שליליות ותחושות של גועל", וכן "פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף", אשר זכאי לקבוע מה יכנס לפיו ולגופו וממה ימנע. כך גם ציטט בית המשפט, פסיקה לפיה נזק בר פיצוי, כולל גם "פגיעה בנוחות גופנית, סבל ופחד, גם אם אין להם כל ביטוי פיזי, וגם אם אין הם מתלווים לפגיעה פיזית כלשהי", וכן "נזק מוראלי ועגמת נפש"** (פסקה 10 לפסק דינה של כב' השופטת נאור).

וכן ראה פסק דינו של בית המשפט העליון [17], לפיו:

---

[17] עא 8037/06 שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ, מיום 4.9.14 (פורסם בנבו)

"מאחר שכפל שבפגיעה באוטונומיה עסקינן, הרי שבכגון דא: "פטורים המערערים מלהוכיח את הקשר הסיבתי במובן של 'סיבתיות ההחלטה', קרי, האם הם היו נמנעים מלרכוש את המוצא אילולא ההטעיה". עיינו: דברי חברי, השופט י' עמית, ב-ע"א 4333/11 סלומון נ' גורי [פורסם בנבו] (12.3.2014) (להלן: עניין סלומון), בפיסקה 27. ... ועיינו גם: יובל פרוקצ'יה ואלון קלמנט, "הסתמכות, קשר סיבתי ונזק בתובענות ייצוגיות בגין הטעיה צרכנית", עיוני משפט לז(1) 7 (התשע"ד-2014) (להלן: פרוקצ'יה וקלמנט), הגורסים כי הדרישה להוכחת הסתמכות כתנאי הכרחי לקבלת פיצוי איננה רצויה בכל המקרים, משום שהיא עשויה להוביל, לעיתים, להרתעת-חסר של המציג, ואף תאפשר לו להתעשר על חשבון צרכניו באופן בלתי-צודק). ....

לענין הפגיעה באוטונומיה מסוג זה – די לדעתי, בקיומו של חשש (ראו והשוו: עניין תנובה 2, בפיסקה 31 והאסמכתאות שם; וכן: בש"א (מחוזי ת"א) 1895/05 אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ [פורסם בנבו] (14.2.2008), בו אושרה תובענה כייצוגית נוכח העובדה שהמשיבה שם הציגה מזגנים כנושאי תו תקן, למרות שלא ניתן להם כזה. באותו עניין נקבע כי היעדר התקן – יש בו נזק לצרכן שאיננו מעוניין לרכוש מוצר שאיננו עומד בתקן, וכי נזק זה מתבטא, בין היתר, בעוגמת נפש ובחשש שמא המוצר איננו בטיחותי. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע שם כי די בכך כדי למלא אחר הדרישה להוכחת נזק לכאורה וקיומו של קשר סיבתי, אישי וקבוצתי, בין ההטעיה לבין הנזק. עוד נקבע שם כי "בעניין זה לא ניתן לכאורה להסתמך על ממצאים בדיעבד, לאחר סידרת של בדיקות, או על היתר לתו-תקן הנוגע לדגם שונה" (התיק באותו עניין הסתיים בסופו של דבר בפשרה, שהתבססה על הסדר שהוצע על-ידי בית משפט זה – ראו: רע"א 2362/08 תדיראן מוצרי צריכת בע"מ נ' אמיר שהי שאול [פורסם בנבו] (14.12.2011) .....

למען הסר ספק אבהיר בסיום תת-פרק זה כי אין להבין מדברי שלעיל כי אין מקום להכיר ב"פגיעה באוטונומיה", כנזק בר-פיצוי, בכל מצב שבו הטענה בדבר שלילת כוח הבחירה של הצרכן מתייחסת לעצם הרכישה של מוצר, בעקבות אי-הגילוי, או ההטעיה מצד העוסק, כאשר התחושות השליליות הנובעות מאותה פגיעה נוגעות רק לכעס ולאובדן האמון בעוסק בעקבות התנהלותו העוולתית. דעתי היא כי הכרה בפגיעה כאמור היא, אמנם, אפשרית – אולם רק במקרים חריגים, למשל: כאשר בעקבות ההטעיה נמנעה מהצרכן אפשרות מעשית לרכוש מוצר חליפי.

כהשלמה לקביעות הנ"ל, ומבלי לטעת מסמרות בדבר, אני מוצא לנכון להפנות כאן גם לדברים הבאים, מתוך מאמרם של פרוקצ'יה וקלמנט, המאירים פן נוסף של הנזק הממוני הנובע מקיומה של "הטעיה צרכנית" במקרה קרוב לזה שבענייננו (המתקיים, לגישתם, אף ללא הסתמכות של הצרכנים על מצג-השווא) שעשויים להצדיק פיצוי חלקי בגין המחיר. וכך הם כותבים:

"...מצגי-שווא בתחום הצרכני מיועדים להציג את העסקה באור חיובי יותר מנקודת-מבטו של הצרכן מכפי שהיא בפועל. המציג מבקש להגדיל את הביקוש למוצר, ולכך נלווית בדרך-כלל גם עלייה במחירו.

עליית המחיר הינה "נזק" שנגרם לצרכן באופן סיבתי עקב המצג. נזק זה נגרם לא רק לצרכנים שהסתמכו, אלא לצרכנים כולם: גם צרכן שהחלטתו לרכוש לא נבעה ממצג-השווא, ועל-כן הוא לא הסתמך עליו, סבל בכל-זאת נזק אם שילם בעבורו מחיר העולה על זה שהיה משלם אלמלא המצג; ובאופן דומה, גם צרכן שלא נחשף כלל למצג, ולכן לא הסתמך על האמור בו, סבל נזק אם שילם בגינו מחיר גבוה יותר". (שם, בעמ' 10).....

כשמדובר בתובענה צרכנית בגין פגיעה באוטונומיה של הצרכן בעקבות הטעיה, או הפרת חובת גילוי מצד העוסק – עילת התביעה נוצרת, כאמור לעיל, עם רכישתו של המוצר, שלא מדעת, בתקופה שלגביה היתה הטעיה, ועם עשיית השימוש במוצר, בניגוד לאמונותיו, או להשקפת עולמו של הצרכן, בעקבות ההטעיה. במקרים מסוג זה, זכאי להיכלל בגדרי הקבוצה, לגישתי, כל מי שעילת התביעה שלו נוצרה עד למועד הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, כאמור, וזאת גם נזקו יתגבש במועד מאוחר יותר (לאחר חשיפת דבר ההטעיה בעקבות אישור התובענה, למשל), ואף אם בסופו של יום ייתכן והוא לא יהיה זכאי לקבל איזה מבין הסעדים שנתבעו (כגון: פיצוי אישי – ראו והשוו: עניין תנובה).....

תוצאה שכזו, שבה חוטא – יוצא נשכר, ואילו הצרכנים-הנפגעים נותרים וידיהם על ראשם – חותרת תחת תכליותיהם של חוק הגנת הצרכן וחוק תובענות ייצוגיות. מכאן נובע, איפוא, כי עוסק שהפר את החובות המוטלות עליו, הטעה את צרכניו, או הסתיר מהם מידע שהוא היה חייב לגלותו – לא יוכל להיבנות מהתנהלותו חסרת תום הלב, ולהיות "חסין" מפני תובענה ייצוגית נגדו מהטעם "שעד למועד אישור הבקשה לא היו די צרכנים שהיו מודעים להפרה". (ההדגשות הוספו).

ה. <u>עילת תביעה מתוקף חוק החוזים</u>

1) סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973 (להלן: "חוק החוזים"), מקנה לתובעות את הזכות החוקית לפעול לביטול חוזה הרכישה, תוך עמידה על כל סעד המגיע לוהן:

> "15. מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, "הטעיה" - לרבות אי-גילוין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן."

2) סעיף 22 לחוק החוזים, מוסיף וקובע כי אין בהוראות פרק ב' בו, כדי לגרוע מזכאות התובעות לכל תרופה אחרת.

3) התובעות תטענה כי התנהגות הנתבעות, גרמה להטעייתן ולהטעיית חברי הקבוצה. בדרך זו, נשללה מהתובעות האפשרות לדעת מהו טיבו של המוצר, ונמנע מהן לערוך השוואה בין איכותו לבין איכות מוצרים המקבילים אליו [18], כל זאת בכוונה תחילה ובניגוד להוראות החוק והתקנים.

7. <u>כללי</u>

א. כל טענות התובעות כמפורט בכתב תביעה זה, משלימות זו את זו, אם אינן תלופיות זו לזו, הכל לפי הקשר הדברים והדבקם ההגיוני.

ב. לבית משפט הנכבד, הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה, לאור מקום ניהול עסקי הנתבעות, המפיצות את מוצריהן בכל רחבי הארץ, הסעד הכספי המבוקש וגובהו ולאור הבקשה לתביעה ייצוגית.

8. <u>הסעדים</u>

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את הנתבעות לדין ולהורות כדלקמן:

א. להכיר בתובענה זו, כתביעה ייצוגית ולחייב את הנתבעות להשיב לתובעות ולכל אחד מחברי הקבוצה, את סכום רכישת המוצרים, וכן לפצותו בסך של 50 ₪ בגין הפגיעה באוטונומיה, עוגמת הנפש, הכעס, התסכול ואי-הנוחות.

ב. ליתן <u>צו עשה</u>, המחייב את הנתבעות לנקוט בכל הצעדים שיביאו להפסקה המוחלטת של הטעיית צרכני המוצרים.

ג. לפסוק גמול מיוחד לתובעות ושכר טירחה לעורכי דינן, על פי שקול דעתו ובהתאם לקריטריונים הקבועים בסעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות.

יצחק מירון, עו"ד
ב"כ התובעות

[18] ראה לענין זה ת"א 2474/02 (מחוזי ת"א) תומר רותם ואחי נגד מת"ב מערכות תקשורת וכבלים בע"מ ואחי מיום 20.3.2007 (פורסם בנבו).

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

תקן ישראלי - ת"י 1145

יולי 1982

תוקן בטבת התשס"א - דצמבר 2000

סימון מזון ארוז מראש
Labelling of prepackaged food

תקן זה בא במקום
התקן הישראלי ת"י 1145 מיולי 1982
גיליון התיקון מס' 2 מספטמבר 1989
גיליון התיקון מס' 3 מיולי 1995
גיליון התיקון מס' 4 מיוני 1996
והוא כולל את
תיקון מס' 5 מדצמבר 2000

רמ (המרת) 14/03/01 זג

מילות מפתח: מוצרי מזון, אריזה, מילוי, סימון, תוויות, סבולות משקל.
Descriptors: food products, packaging, filling, marking, labels, weight tolerances.

התיקון במהדורה זו הוכן על ידי ועדת מומחים בהרכב זה:

א' בוגנר, ס' בן נון, ק' גניה, צ' דביר (יו"ר), ד' פופקו, ז' פייקובסקי

התיקון במהדורה זו אושר על ידי הוועדה הטכנית 544 - סימון מוצרי מזון, בהרכב זה:

איגוד לשכות המסחר בישראל	-	ג' רגב
איגוד צרכנים בלתי תלוי	-	ח' אלון
ארגון הצרכנים הדתיים (אצ"ד)	-	ח' קמינר
המועצה הישראלית לצרכנות	-	ס' בן נון, ל' מאור
התאחדות התעשיינים בישראל	-	ק' גבור, א' צגלה
חברת העובדים	-	ד' הרטל
משרד הבריאות - שירות המזון	-	ק' גניה
משרד החקלאות	-	צ' דביר
משרד התעשייה והמסחר	-	ד' הלפרן (יו"ר)
צבא ההגנה לישראל	-	ר' בקר

רכז הוועדות - א' צירלין

יש לבדוק אם המסמך רשמי, או אם חלקים ממנו רשמיים.
תקן רשמי/גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות,
אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסת לתוקף.
שים לב: מסמך המתפרסם ברשומות כ"גיליון תיקון" יכול להיות גיליון תיקון נפרד, או תיקון המשולב בתקן.

נאסר העתקה או שכפול של מסמך זה בכל דרך שהיא ללא רשות מראש ובכתב מהמכון הישראלי לתקנים.
© COPYRIGHT 2007 THE ISRAEL STANDARDS INSTITUTION

נוסח מעודכן זה אושר בכנסת ביום ט"ו בתמוז תשס"ז (22.07.2007) ופורסם לראשונה בקובץ התקנות תשס"ז מס' 6442 מיום ט"ז באב תשס"ז (12.08.2007) עמ' 1145

תוכן העניינים

1. תחום התקן 1
1א. אזכורים 1
2. הגדרות 1
3. דרישות כלליות 3
4. שם המזון 5
5. שם היצרן, היבואן, המשווק והאורז 5
6. ארץ הייצור 5
7. תכולה 5
8. רכיבים 6
9. תאריך 8
10. סימון תזונתי 9
11. הוראות החסנה, הובלה ושימוש 12
12. כשרות 12
13. סימון מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית 12

נספח א - רשימת ויטמינים, מינרלים וחומצות אמינו חופשיות 14

נספח ב - סימון מוצר המזון בכינויים המפורטים בסעיף המשנה 3.4א 15

נספח ג - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל 18

נספח ד - תקנים ישראליים שחלה עליהם הקביעה בנושא סימון תאריך 20

רשימת מונחים 24

במהדורה זו של התקן חוכנסו שינויים ותוספות המעדכנים את המהדורת משנת 1982 ואת גיליונות התיקון שלה, ששולבו כולם בגוף התקן.
חשינויים והתוספות (תיקון מס' 5 מ-2000) ממוסגרים במסגרת [ ] .
למניעת סרבול מוספרו הערות השוליים בתקן במספור חדש, לפי סדר הופעתן, ללא שמירה על המספור ההיסטורי ועדכוניו. תיקון זה הוא טכני בלבד, ולכן לא מוסגר המספור החדש במסגרת.

1. תחום התקן

תקן זה קובע דרישות לסימון מזון ארוז מראש, למעט פירות וירקות לא מעובדים.

התקן קובע דרישות לסימון מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית. כמו כן קובע התקן דרישות סימון למזון ארוז מראש מהסוגים המפורטים להלן, שאינם מיועדים למכירה קמעונית:

- מזון לייצור תעשייתי (לרבות לאריזה מחדש);
- מזון באריזה סיטונית;
- מזון ארוז מראש שחנא צירוף יחידות אריזה[1].

אם יש סתירה בין דרישות תקן זה לבין דרישות הסימון שבתקן מיוחד החל על מזון מסוים, או לבין דרישות הסימון שבתקן קבוצתי החל על קבוצת מזונות מסוימת, מחייבות הדרישות שבתקן המיוחד או שבתקן הקבוצתי. לְמַרוֹת הָאָמוּר לְעֵיל, בְּתַקָּנִים שֶׁיְּתַאֲרִיכֵי יְיתַאֲרִיךְ" בְּתַקָּן זֶה הִוא הַתַּקָּן, גַּם אִם בְּתַקָּן חמיוחד או בתקן הקבוצתי צוינו דרישות אחרות לעניין סימון תאריך[2].

1א. אזכורים

תקנים ומסמכים חמוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - חמהדורה האחרונה שלהם היא חקובעת):

מסמכים ישראליים

קובץ התקנות מס' 4545 מיום 20-10-1983 - צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון קוד של מזון ארוז מראש) התשמ"ד-1983

מסמכים זרים

AOAC - Official Methods of Analysis of the Association of Official Analytical Chemists

2. הגדרות

הגדרות אלה כוחן יפה בתקן זה:

2.1. אדם

לרבות חברה או התאחדות או חבר בני אדם מאוגדים ושאינם מאוגדים.

2.2א. אריזה[3]

כל עטיפה או מכל של מזון המיועדים למכירה קמעונית, שהמזון נארז בהם כולו או בחלקו.

2.2ב. אריזה סיטונית

אריזה שחמזון הארוז בה נמכר מתוכה לאחר פתיחתה במכירה קמעונית. האריזה הסיטונית איננה מיועדת להימכר בשלמותה לצרכן אחד ואיננה צירוף של יחידות אריזה, המסומנות כנדרש בסעיף המשנה 3.1.1 שלחלן.

2.2.1. יחידת אריזה

אריזה חמכילה יחידת מזון אחת, או אריזה המכילה מספר יחידות מזון שמקובל לשווקן ולמכרן יחד.

---

(1) יחידות אריזה שנועדו למכירה קמעונית, כל אחת בנפרד, ונארזו יחד לצורך הובלה והחסנה בלבד ולא לצורך מכירה קמעונית כמכלול.

(2) בנוסף ד מפורטים חתקנים הישראליים שהקביעה בעניין סימון התאריך חלה עליהם.

(3) בכל מקום בתקן שמופיעה בו חמילה "אריזה" בלי חמילים "סיטונית" או "מזון לייצור תעשייתי", היא מציינת אריזה חמיועדת למכירה קמעונית.

מסמך מוגן בזכויות יוצרים. אין להעתיק או לשכפל אותו ללא רשות מכון התקנים הישראלי. 22.07.2017 11:27:27 אסף

2.2.2. אריזה כוללת

אריזה המכילה מספר יחידות אריזה, תנמכרות יחד במכירה קמעונית.

2.3. אריזה מראש

אריזה שהמזון נארז בה לפני המכירה הקמעונית ולא בזמן הקנייה.

2.4. ארץ ייצור

הארץ שהמזון יוצר בה.

2.5. יבואן

אדם שעסקו או חלק מעסקו לייבא מזון.

2.6. יצרן

אדם העוסק בין בעצמו ובין בידי אחרים בייצור תעשייתי של מזון, אדם העוסק בעבודה תעשייתית מן העבודות הדרושות לתהליך הייצור או הדרושות לשם שינוי צורתו, טיבו או איכותו של מזון, ואדם העוסק באריזתו של המזון.

2.6א. ייצור תעשייתי

ייצור תעשייתי של מזון או עשיית עבודה תעשייתית מן העבודות הדרושות לתהליך ייצור המזון, לרבות עבודות הדרושות לשם שינוי צורתו, טיבו או איכותו. גם אריזתו של המזון נחשבת ייצור תעשייתי.

2.7. מזון

דבר המיועד לצריכת אדם באכילה, בשתייה או בלעיסה, לרבות חומרי מוצא ותוספות, למעט חומרים המשמשים ברפואה בלבד.

2.8. כתובת

כתובת מלאה (יישוב, רחוב ומספר בית אם יש) לאיתורו של הנמען. תא דואר בלבד אינו נחשב כתובת.

2.9. סימון

מידע רלוונטי למזון, לרבות ייצורו, החסנתו, הובלתו והשימוש בו. המידע יכול לחיות כתוב, מודפס, משוכפל, מוטבע, מצויר או מצולם על האריזה או על תווית או על תג ודומיהם, המוצמדים לאריזה או הנלווים אליה.

2.10. קוד

סימון שנקבע על ידי חרשות המוסמכת, כמפורט בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון קוד של מזון ארוז מראש) התשמ"ד-1983, כפי שפורסם בקובץ התקנות מס' 4545 מיום 20-10-1983, או כל דין אחר שיבוא במקומו.

2.11. רכיבים

חומרי מוצא ותוספות, המשמשים בייצור המזון.

2.12. שם המזון

שם המתאר תיאור נכון ולא מטעה את מהותו של המזון.

2.13. שם מקובל

שם דמיוני או כינוי, שניתן למוצר מזון.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

2.14. תאריך אחרון לשיווק

תאריך אחרון למכירה קמעונית, המאפשר תקופת חסינה סבירה בבית הצרכן בתנאי החסינה המומלצים או המקובלים למוצר, שבה נשמרות באופן מקסימלי תכונותיו האופייניות של המוצר.

2.15. תפולה

כמות המוצר בלא האריזה, מבוטאת ביחידות משקל או ביחידות נפח.

2.16. בר-קיימא

המתקיים עד לגמר השימוש הצפוי במוצר, בתנאים מקובלים של החסנה והובלה.

2.17. אריזה שקופה

אריזה שאפשר לראות דרכה את כל המוצר, או חלק מייצג ממנו.

2.18. מכירה קמעונית

מכירת מצרך ישירות לצרכן.

2.19. צרכן

מי שקונה מצרך לכל מטרה, לרבות צריכה מוסדית, פרט לייצור או למכירה.

3. דרישות כלליות

3.1. חובה לסמן את הפרטים שלהלן:

3.1.1. על גבי אריזת מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 4-9. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 10-12, כמפורט בסעיפים אלה.

3.1.2. על גבי אריזת מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית (ראה סעיף 1) חובה לסמן את הפרטים הנדרשים לפי סעיף 13 בלבד.

3.2. אין חובה לסמן אריזה כוללת בפרטי הסימון הנדרשים בתקן זה, אם התקיימו שני תנאים אלה:

א. יחידות האריזה שבאריזה הכוללת סומנו בכל פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.

ב. האריזה הכוללת שקופה ומאפשרת לקרוא בבירור את פרטי הסימון שעל גבי יחידות האריזה.

אריזה כוללת, שיחידות האריזה בה אינן מסומנות כנדרש בתקן זה, תסומן בפרטים הנדרשים בתקן זת וכן במילים: "למכירה רק באריזה זו".

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

3.4. לא יצוינו בסימון של המוצר סגולות מרפא המיוחסות למזון, ולא יצוין בסימון כי צריכתו עשויה לרפא או למנוע מחלה כלשהי.

3.4א. סימון מוצר המזון בכינויים מהמפורטים להלן יהיה בהתאם למפורט בסעיף 10 ובנספח ב.

- "נטול..." או "ללא..." (בהשלמת המילים הרלוונטיות מבין המילים: כולסטרול, נתרן, מלח, שומן);
- "דל..." או "מופחת..." (בהשלמת המילים הרלוונטיות מבין המילים: קלוריות, כולסטרול, נתרן, מלח, שומן);
- "קלי" או "קלה";
- "דיאטתי" או "דיאטי" או "דיאט";

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

מסמך זה הוא קניין התקן הישראלי. אין להעתיק או לשכפל אותו בכל דרך שהיא ללא רשות מאת מכון התקנים הישראלי, ת.ד. 210, רח' הסדנאות 42, רמת גן 52100, טל' 03-6465154, פקס' 03-6465250, דוא"ל sales@sii.org.il, אתר אינטרנט http://www.sii.org.il

- "לדיאטה..." (בהשלמת המילים הרלוונטיות מבין המילים: "דלת נתרן" [או "דלת מלח"]; "ללא נתרן" [או "ללא מלח"]; "דלת שומן"; "ללא שומן").

3.5. מותר לכלול בסימון גם מידע נוסף, שלא נדרש בתקן זה, ובלבד שלא יהיה מנוגד לדרישותיו.

3.6. הסימון יהיה ברור, קריא ובר-קיימא. הוא לא יטושטש על ידי המזון או עקב איורים או עקב חומר אחר כתוב, מודפס או מוטבע, או עקב סיבה אחרת. אם הסימון הוא על גבי תווית, תהיה זאת מוצמדת היטב למוצר.

3.7. צבע הדפוס וחומרים אחרים המשמשים לסימון לא יפגעו בטיב המזון ולא יעבירו אליו כל חומר זר.

3.8. החלק המילולי של פרטי הסימון הנדרשים בתקן יהיה בעברית; מותר שסימון זה יהיה גם בלועזית, בתנאי שיכלול את כל הפרטים הנדרשים בתקן ויהיה זהה בתוכנו לכתוב בעברית.
למרות האמור לעיל, סימון שם המזון בלבד בלועזית אינו מחייב סימון בלועזית של כל פרטי הסימון הנדרשים בתקן.
מזון שסומן בלועזית בפרטים נוספים על הנדרש בתקן בנוגע להחסנה, לשימוש, לטריות המוצר, לתאריך, לרכיבים ולתוספות, יסומן בפרטים אלה גם בעברית. הפרטים הנוספים בעברית יהיו זהים בתוכנם לחלק הנוסף בסימון בלועזית.

3.9. גודל האותיות העבריות והספרות שבסימון יהיה לפחות כנקוב בטבלה 1. גודל האותיות בלועזית לא יהיה גדול מגודל האותיות בעברית. גודל האותיות של השם המקובל לא יהיה גדול מגודל האותיות של שם המזון כפול 3.

טבלה 1

התכולה (ג' או מ"ל)	גודל מינימלי של האותיות והספרות (מ"מ)			
	שם המזון, תכולה	שם היצרן, שם היבואן, שם המשווק, שם האורז	תאריך	רכיבים, כתובת
עד 10	1.5	1.5	1.0	1.0
מעל 10 עד 25	1.5	1.5	1.0	1.0
מעל 25 עד 50	1.5	1.5	1.5	1.5
מעל 50 עד 250	2.0	1.5	1.5	1.5
מעל 250 עד 450	3.0	2.0	2.0	1.5
מעל 450 עד 900	3.0	2.0	2.0	1.5
מעל 900	4.0	2.0	2.0	1.5

3.10. הסימון יהיה בולט לעין. אם הוא בצבע, יהיה צבעו שונה מצבע הרקע.

3.11. כשהאריזת מורכבת ממספר שכבות, יהיה הסימון על השכבה החיצונית. אולם אם השכבה החיצונית עשויה חומר שקוף, מותר שהסימון יהיה מתחתיה ובלבד שיהיה קריא וברור בעד השכבה השקופה.

3.12. מזון חניתן לשיווק במספר צורות, שיש להן משמעות לגבי הצרכן, יסומן בהתאם: שלם, חתוך, מרוסק, פלחים, קוביות וכיוצא בהם.

תאריך הפקת המסמך: 22/07/2017 11:27:27 מסמך זה הופק באתר התקנים של מכון התקנים הישראלי ומיועד לשימוש אישי בלבד. אין להפיץ או להעתיק מסמך זה אלא באישור מראש ובכתב מהמכון.

 (*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

גודל האותיות לסימון זה יהיה לפחות מחצית גודל אותיות שם המוצר.

3.13 כל פרטי הסימון הנדרשים בתקן יסומנו על הפנים החיצוניים של האריזה. שם המזון, תאריך (או לחלופין, ציון המקום על אריזת המוצר שבו מסומן התאריך) והתכולה יסומנו באותו צד של האריזה, המיועד להיות גלוי לעין הצרכן בשעת הצגת המזון למכירה. הוראות סעיף משנה זה חלות גם על הסימון בלועזית, אם סומן[4].

3.14 סימון מוצר המזון כולו או סימון הרכיבים שלו בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל לו יהיה כמפורט בנספח ג.

4. שם המזון

4.1 הסימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובחדגש אחד.

4.2 אם קיים תקן מיוחד למוצר, שם המזון יהיה השם המופיע בתקן המיוחד. סימון זה של שם המזון כמצוין בתקן המיוחד ייעשה רק אם המוצר עומד בקריטריונים המפורטים בתקן המיוחד.

4.3 נוסף על שם המזון מותר לסמן גם שם מקובל.

5. שם היצרן, היבואן, המשווק והאורז

5.1 הסימון יכלול ציון גלוי של שם היצרן ושל כתובתו. לחלופין, במקום לסמן את שמו רשאי היצרן לסמן, נוסף על כתובתו, את סימן המסחר הרשום שלו לעניין המוצר שהוא מייצר, ובלבד שסימן המסחר כולל אותיות ואינו מטעה לגבי מהות המוצר.

5.2 הסימון של מוצר מיובא, המשווק באריזתו המקורית, יכלול גם את שם היבואן ואת כתובתו.

5.3 מותר לציין על המזון את שמו ואת כתובתו של אדם אחר במקום שם יצרן המזון וכתובתו, אם נקט האדם האחר את כל האמצעים להבטחת קיומו של כל דין הקשור בייצור המזון, לרבות ביקורת מתמדת על ייצור המוצר, אריזתו, משקלו, סימונו, שיווקו, הובלתו והחסנתו. אם סומן שם אדם אחר במקום שם היצרן, יסומן שם יצרן המזון בקוד.

6. ארץ הייצור

6.1 מזון מיובא יסומן בשם ארץ הייצור.

6.2 מותר שלא לסמן את ארץ הייצור של מוצרים מיובאים, המשמשים בייצור מזון בארץ. לצורך סעיף זה שינוי אריזה בלבד לא ייחשב ייצור.

7. תכולה

7.1 הסימון יכלול את התכולה הנקייה (נטו) של המזון שבאריזה, ביחידות משקל או ביחידות נפח.

---

[4] אם סומן שם המזון בלבד בלועזית (דבר שאינו מחייב סימון בלועזית של כל שאר פרטי הסימון הנדרשים בתקן), יחיה סימון זה באותו צד אריזה המיועד להיות גלוי לעין הצרכן בשעת הצגת המזון למכירה.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

"אלרואי מסמכים מוגנים בזכויות יוצרים. אישור לא ניתן לשכפל, להעתיק או לפרסם ללא רשות מפורשת בכתב מאת מכון התקנים הישראלי." 22/07/2017 11:27:22 מקבל: אבי

אסור מכירה, שכפול, הפצה או העתקה ללא רשות בכתב מהמכון הישראלי לתקנים. תקן זה הועד לשימוש אישי בלבד. 22.07.2017

7.1.1 התכולה של מזון נוזלי תסומן ביחידות נפח:
- מיליליטרים (מ"ל) למוצר שתכולתו קטנה מ-1000 מ"ל;
- ליטרים למוצר שתכולתו 1000 מ"ל ויותר.

7.1.2 התכולה של מזון מוצק, מוצק למחצה או צמיג תסומן ביחידות משקל:
- גרמים (ג') למוצר שתכולתו קטנה מ-1000 ג';
- קילוגרמים (ק"ג) למוצר שתכולתו 1000 ג' ויותר.

7.1.3 התכולה הנקייה של מוצר ארוז במכלי אירוסול תסומן ביחידות משקל כשהמוצר מוצק למחצה או אבקה, או שתסומן ביחידות נפח כשהמוצר נוזלי.

7.1.4 אסור לחוסיף ליד יחידות הנפח או המשקל של התכולה שם תואר העלול להטעות.

7.2 התכולה של מזון נתון בנוזל תסומן ביחידות משקל: תכולה לאחר סינון וגם תכולה נקייה. בסימון של התכולה לאחר סינון יהיו גם המילים "משקל לאחר סינון...".

7.3 על האריזה תכוללת יסומנו מספר יחידות האריזה שבה, התכולה הנקייה ליחידת אריזה, והתכולה הנקייה הכוללת.

7.4 מוצר, העלול לְפְחוֹת במשקלו בתנאי מסחר או בתנאי שיווק רגילים בגלל התאדות או בגלל תצגה למכירה, תצוין התכולה הפחותה שיש לשערה.

8. רכיבים

8.1 תצוין המילה "רכיבים" ולאחריה יצוינו כל הרכיבים שהוספו, לרבות מים[3], בסדר תכולה יורד לפי תכולתם היחסית במשקל מוצר המזון, למעט המזונות שלהלן:

8.1.1 מזון מיובש, שישוחזר על ידי תוספת מים, מותר לציין את הרכיבים בסדר יורד של תכולתם היחסית במוצר המשוחזר, אם סומנו המילים "רכיבים לאחר שחזור".

8.1.2 אם אחד הרכיבים הוא מזון שתקן ישראלי חל עליו, מציינים את שמו של המזון ברשימת הרכיבים כנדרש בתקן החל עליו, ואין מפרטים את רכיביו. על אף זאת, אם הוספו למזון חנידון צבע וחומר משמר, תצוין הימצאותם ברשימת הרכיבים של המזון המסומן.

8.2 חומרי המוצא והתוספות יסומנו בשמות קבוצתיים או בשמם המיוחד, אלא אם רשות מוסמכת חייבה את סימון השם המיוחד של חומר המוצא או של התוספת או שחייבה סימן זיהוי אחר, המתייחס לחומרי המוצא או לתוספות.

מותר לחוסיף לשם הקבוצתי או לשם המיוחד אחד מהכינויים שלהלן, בהתאם למפורט בנספח ג:
- "טבעי" או "טבעיים";
- "דמוי טבעי" או "דמוי טבעיים";
- "מלאכותי" או "מלאכותיים".

---

(3) ההערה הושמטה.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

יצא מרכז התקנים הישראלי בתאריך 22.07.2014 ונכון לאותו מועד ניתן לרכוש תקנים ולקבל מידע נוסף באתר האינטרנט של מכון התקנים הישראלי בכתובת www.sii.org.il

השמות הקבוצתיים לחומרי המוצא ולתוספות יהיו כלהלן:

8.2.1. חומרי מוצא

- שומנים ושמנים מהחי
- שומנים ושמנים מהצומח (אם השומן מוקשה, יצוין שהוא מוקשה)
- עמילנים (פרט לעמילנים מעובדים)
- סוכרים
- חלבונים מהצומח
- חלבונים מהחי
- קמחים
- כהלים
- עשבים
- תבלינים

8.2.2. תוספות

- חומרים מונעי קצף
- חומרים מונעי גושים
- חומרים מעכבי חמצון
- חומרי הלבנה
- צבעי מאכל
- מתחלבים
- חומרי טעם וריח
- חומרי הבחלה
- חומרים משמרים
- מייצבים
- חומרי עיבוי (כולל עמילנים מעובדים)
- חומצות מאכל
- חומרי קרישת
- חומרי הקצפה
- חומרי הצללה
- חומרי תפיחה
- ויטמינים
- חומרים מנטרלים
- חומרים משפרי טעם
- אנזימים
- חומרי חמתקה לא מזינים
- שאריות ממיסים

8.3. במוצרים שאין תקן ישראלי חחל עליהם תסומן, לפי קביעתה של הרשות המוסמכת, התכולה של רכיב באחוזים למאה, כשיש לרכיב זה חשיבות ניכרת מבחינת מחיר המזון.

9. תאריך

התאריך יסומן כמפורט להלן:

9.1 יסומן סימן המזהה את תאריך הייצור או את מנת הייצור.
למרות האמור לעיל, לא חלה חובה לסמן סימן המזהה את תאריך הייצור או את מנת הייצור אם התקיימו שני התנאים שלהלן גם יחד:
א. תאריך חגלוי תמסומן, שמהותו צוינה במילים: "עדיף להשתמש לפני..." או "לשימוש עד..." (ראו סעיפים 9.2; 9.4), כולל ציון של יום, חודש ושנה.
ב. הרשות המוסמכת קיבלה מראש דיווח מהיצרן על פרק הזמן שבין תאריך ייצור המוצר לבין התאריך חגלוי המסומן על אריזת המוצר.

9.2 במוצרי מזון, למעט מוצרי מזון רגישים מאוד לקלקול מיקרוביאלי (ראו סעיף 9.4), יסומן התאריך המציין את העמידות חמינימלית, דהיינו התאריך שעניו המזון שומר על תכונותיו המיוחדות כאשר הוא מוחסן בתנאים נאותים; תאריך זה יסומן כלהלן:

9.2.1 מילים המקדימות את סימון התאריך:
- "עדיף לחשתמש לפני..." (כאשר חתאריך המסומן כולל ציון של יום);
- "עדיף להשתמש לפני סוף..." (כאשר התאריך המסומן אינו כולל ציון של יום).

9.2.2 לאחר המילים המקדימות יצוין התאריך עצמו או, לחלופין, המקום על חאריזת שבו מסומן התאריך.
לפי הצורך יצוינו גם תנאי ההחסנה הדרושים להשגת תקופת העמידות שסומנה.

9.2.3 התאריך חמסומן חייב לכלול ציון גלוי של יום, חודש ושנה, אולם מותרים החריגים המפורטים להלן:

9.2.3.1 במוצרי מזון שהעמידות שלהם אינה גדולה מ-3 חודשים, אפשר להסתפק בציון היום והחודש;

9.2.3.2 במוצרי מזון שהעמידות שלחם היא בין 3 חודשים לבין 18 חודשים, אפשר להסתפק בסימון החודש והשנה;

9.2.3.3 במוצרי מזון שהעמידות שלהם גדולה מ-18 חודשים אפשר להסתפק בציון השנה.

9.3 הדרישות הנקובות בסעיף המשנה 9.2 לסימון תאריך חמציין עמידות מינימלית, אינן חלות על מוצרי המזון המפורטים להלן, זאת בכפוף לנקוב בתקנים הישראליים המיוחדים החלים עליהם:

9.3.1 יינות שונים, לרבות יינות מבעבעים, יינות מתובלים וכן משקאות כוהליים דומים להם המיוצרים מפירות שאינם ענבים;

9.3.2 משקאות המכילים כוהל אתילי בריכוז גבוה מ-10% בנפח;

9.3.3 מוצרי מאפה חנצרכים מטבעם, בדרך כלל, בתוך 24 שעות ממועד חייצור;

9.3.4 חומץ סינתטי;

9.3.5 מלח בישול;

9.3.6 סוכר (מוצק);

9.3.7 דברי מתיקה, המורכבים מסוכרים שחוספו להם רק חומרי טעם וריח או רק צבעי מאכל או שניהם גם יחד;

9.3.8 גומי לעיסה.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

מסמך מקוון זה הופק בתאריך 22.07.2017 ע"י מכון התקנים הישראלי. אין להעתיק או לשכפל מסמך זה אלא לשימוש אישי בלבד

9.4. מוצר מזון תרגיש מאוד לקלקול מיקרוביאלי, ועל כן עלול לאחר תקופה קצרה לחוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם, יסומן בתאריך אחרון לשימוש, וזאת במקום סימון התאריך המציין את העמידות המינימלית של המוצר (היינו: במקום הסימון "עדיף להשתמש לפני...").
תאריך זה יסומן כלהלן:

9.4.1. מהות התאריך המסומן תצוין במילים "לשימוש עד..." בתוספת ציון התאריך עצמו, או לחלופין בציון המקום על האריזה שבו מסומן התאריך.
כמו כן יסומנו תנאי ההחסנה שיש להקפיד עליהם.

9.4.2. התאריך המסומן יכלול ציון גלוי של יום וחודש; אפשר לסמן גם את השנה.

9.5. אין לשנות את התאריך המסומן על המוצר, למעט במקרה שבו חלה טעות בסימון והמוצר עדיין לא שוק מהמפעל.

10. סימון תזונתי

10.1. סימון תזונתי של המזון, כמפורט בסעיף 10.2, אינו חובה, למעט המקרים המצוינים להלן:

10.1.1. מזון שבסימונו יש התייחסות לפרט אחד או יותר מהנקובים להלן:

10.1.1.1. ערך קלורי.

10.1.1.2. תכולת אחד או יותר מהחומרים אלה: חלבונים, פחמימות, שומנים, סיבים תזונתיים, ויטמינים, מינרלים (ראה סעיף 10.3).
למרות האמור לעיל, אין חובה לסמן מוצרי מזון בסימון תזונתי (כמפורט בסעיף 10.2), אם התקנים או התקנות החלים על המזון מחייבים לסמן תכולה של אחד או יותר מהחומרים שפורטו לעיל.
אזכור של חומר ברשימת הרכיבים בלבד אינו מחייב סימון תזונתי.

10.1.2. מזון שסומן בכינויים מאלח שפורטו בסעיף המשנה 3.4א, או במילים "ללא תוספת סוכר" או במילים "ללא תוספת מלח", או בביטויים שקילים להם.

10.1.3. מזון שבסימונו צוין שהוא מיועד לתינוקות.

10.1.4. מזון שסומן בכינוי "טבעי" או בכינוי "מרכיבים טבעיים" או בביטויים שקילים להם (ראה נספח ג).

10.1.5. מזון שלפי הוראות הרשות המוסמכת חובה לסמנו בסימון תזונתי.

10.2. במוצרי מזון, שיש לסמנם בסימון התזונתי כנקוב בסעיף המשנה 10.1, יסומנו הערכים של תכולת הרכיבים התזונתיים ביחס ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה. אולם במוצרי מזון, שלצורך חכנתם לצריכה יש לחמיס אותם או למחול אותם במים (כגון משקאות לא-כוהליים או אבקות להכנת מרקים), יסומנו הערכים המוזכרים לעיל ביחס ל-100 ג' מזון או ל-100 מ"ל מזון לפי צורת הצריכה, וזאת לפי הוראות ההכנה המסומנות על המוצר.
אם צוין בסימון המוצר גודל מנת ההגשה ומספר המנות, מותר לסמן אותם ערכים גם ביחס למנת ההגשה[6].

---

[6] סימון הערך התזונתי של מנת ההגשה חל רק על המוצר ולא על חומרי המזון המוספים לו לצורך ההגשה. יש לציין עובדה זו בסימון.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נאלאוטי סיזמוס שיוטוב מס יאוטה ,ד"ע ,ישרא ,ם"ע ,ישרא ,ד"ע ,ישרא ,ם"ע ,ישרא ,ד"ע ,ישרא ,ם"ע ,ישרא

10.2.1 בכל המזונות המסומנים בסימון תזונתי יכלול הסימון פרטים אלה:

10.2.1.1 ערך קלורי (קילוקלוריות ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה);

10.2.1.2 תכולת חלבון כללי (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה);

10.2.1.3 תכולת פחמימות (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה);

10.2.1.4 תכולת שומנים (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה).

הערך הקלורי יבוטא ביחידות של קילוקלוריות ויסומן לצד המספר במילה "קלוריות".
מחשבים את הערך הקלורי לפי מקדמי המרה אלה:

חלבונים	- 4 קילוקלוריות לג';
פחמימות זמינות	- 4 קילוקלוריות לג';
שומנים	- 9 קילוקלוריות לג';
רב-כהלים [7]	- 2.4 קילוקלוריות לג';
כוהל (אתנול)	- 7 קילוקלוריות לג';
חומצות אורגניות	- 3 קילוקלוריות לג'.

10.2.2 אם שוקולד, מרגרינה, מיונית, שמנים וגלידה מסומנים בסימון תזונתי, יכלול סימון זה גם את תכולת השומן הרווי [8] (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה).

10.2.3 אם מוצרי חלב, בשר, דגים וביצים מסומנים בסימון תזונתי, יכלול סימון זה גם את הפרטים האלה:

10.2.3.1 תכולת השומן הרווי [8] (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה);

10.2.3.2 תכולת הכולסטרול (מ"ג ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה).

10.2.4 אם מוצרי מזון סומנו כמכילים סיבים תזונתיים, יכלול הסימון התזונתי גם את תכולת הסיבים התזונתיים[9] (ג' ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה).

10.2.5 אם מוצרי מזון סומנו באחד או יותר מכינויים אלה (ראה גם נספח ב) - "ללא תוספת מלח", "נטול נתרן", "נטול מלח", "ללא נתרן", "ללא מלח", "דל נתרן", "דל מלח", "מופחת נתרן", "מופחת מלח", "לדיאטה דלת נתרן", "לדיאטה דלת מלח", "לדיאטה ללא נתרן" או "לדיאטה ללא מלח" - יכלול הסימון התזונתי גם את תכולת הנתרן (מ"ג ל-100 ג' או ל-100 מ"ל של תכולה נקייה).

10.2.6 סדר ציון הפרטים בסימון התזונתי יהיה כלהלן:

תצוין הכותרת "סימון תזונתי ל-100 ג'", או: "סימון תזונתי ל-100 מ"ל", ואחריה יסומנו הפרטים לפי סדר הופעתם בסעיף 10.2.1. ציון תכולת הסיבים התזונתיים (ראה סעיף 10.2.4) יהיה לאחר סימון תכולת הפחמימות. ציון תכולת השומן הרווי ותכולת הכולסטרול (ראה סעיפים 10.2.2 ו-10.2.3) יהיה

---

[7] ראה רשימת מונחים בסוף התקן.

[8] תכולת השומן הרווי, כפי שנקבעה לפי תכולת חומצות השומן הרוויות, מבוטאת בסימון כטריגליצרידים.

[9] תכולת הסיבים התזונתיים כפי שנקבעה בשיטה שכותרתה:
Total Dietary Fiber in Foods: Enzymatic-Gravimetric Method (First Action 1985; Final Action 1986)
המפורטת בספר הבדיקות של אגודת הכימאים האנליטיקנים הרשמיים בארצות הברית (AOAC).

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נאומנו מסמך זה מוגן בזכויות יוצרים על פי חוק. אין להעתיק או לשכפל מסמך זה ללא רשות מאת מכון התקנים הישראלי. 22.07.2017 11:27:22

לאחר סימון תכולת השומנים. ציון תכולות ויטמינים או מינרלים (ראה סעיף 10.3) יהיה בחלק התחתון של הסימון התזונתי.

10.3 הסימון של מזון המכיל ויטמינים, מינרלים או חומצות אמינו, כולם או מקצתם, המצוינים בנספח א, יהיה כלהלן:

10.3.1 מותר לכלול בסימון התזונתי את תכולות החומרים (המצוינים בנספח א) בכפוף למגבלות המצוינות לגבי כמה מהם בטבלה 2[10]. סימון זה יכול להיות בצורת טבלת תרכיב או על ידי סימון בולט לעין של המילים "מכיל..." (בתוספת שם החומר). בטבלה 2 מצוינות גם מגבלות לגבי אזכור של כמה מחומרים אלה ברשימת הרכיבים, אף על פי שאזכור זה אינו מוגדר כסימון תזונתי.

הערה:

כאשר המוצר מסומן באנגלית במילים "Enriched with" או "Fortified with" או "with added" (או בביטויים שקילים להם באנגלית או בשפה אחרת) בתוספת שם החומר, יסומן המוצר בעברית באופן מקביל אגב שימוש במילה "מכיל...".

10.3.2 סומן מזון בסימון המעיד עליו שהוא מכיל חומר (המצוין בנספח א) - תסומן תכולת חומר זה ב-100 ג' או ב-100 מ"ל תכולה נקייה[11] ביחידות שלהלן:

- ויטמינים - במיקרוגרמים, במיליגרמים או ביחידות בין-לאומיות;
- מינרלים - במיליגרמים;
- חומצות אמינו - במיליגרמים.

טבלה 2

(תכולות ב-100 ג' או ב-100 מ"ל תכולה נקייה)

רכיב	יחידות	תכולה מינימלית המאפשרת אזכור יסוד ברשימת הרכיבים	תכולה מינימלית המאפשרת ציון היסוד בסימון התזונתי
ויטמין A	יחידות בין-לאומיות	100.00	800.00
ויטמין B_1	מ"ג	0.03	0.30
ויטמין B_2	מ"ג	0.03	0.30
ניאצין	מ"ג	0.40	3.00
ויטמין C	מ"ג	1.00	15.00
סידן	מ"ג	20.00	100.00
ברזל	מ"ג	0.30	3.00

[10] אלא אם בתקן המיוחד החל על מוצר המזון מותנה הסימון "מכיל..." (בתוספת שם החומר) בכך, שריכוזו המינימלי של החומר גבוה מהערך הנקוב בטבלה 2.

[11] מותר גם לסמן את התכולה למנת הגשה, כנקוב בסעיף המשנה 10.2.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נכתב ע"י מכון התקנים הישראלי. כל הזכויות שמורות. אין להעתיק או לשכפל תקן זה או חלק ממנו, אלא ברשות מכון התקנים הישראלי בכתב מראש ובכתב בלבד. 22.07.2014 11:22:

לאחר מיכון מסמכים שהוכנו על ידי אגף התקנים ומכון התקנים הישראלי, ייתכן שיהיו הבדלים קלים בין מסמך זה לבין המסמך המודפס ע"י מכון התקנים הישראלי. 22.07.2007

11. הוראות החסנה, הובלה ושימוש

הוראות החסנה, הובלה ושימוש ייכללו בסימון במקרים אלה:

11.1. אם המזון צונן לטמפרטורה נמוכה מ-°(8+) צ', או הוקפא.

11.2. אם יש הוראות מיוחדות לטיפול קודם פתיחת האריזה או לאחר פתיחתה.

11.3. כאשר הדבר מתחייב ממהות המוצר, למשל המילים "להחזיק במקום יבש", "קרירר", "בצלי", "לא להקפיא שנית לאחר ההפשרה" וכיוצא בהם.

12. כשרות

12.1. כל מזון חמסומן במילה "כשר", יסומן גם בשם נותן ההכשר ומקום יישובו, או בסימן רשום בארץ של הארגון נותן ההכשר.

12.2. מומלץ להוסיף למילה "כשר" את המילים: "בשרי", "חלבי", "למאכלי בשר או חלב", "לפסח", "הופרשו תרומות ומעשרות", "נקי מחשש ערלה ורבעי", "לא משנת שמיטה" וכדומה - חכל לפי מחות העניין ובאחריות נותן ההכשר.

12.3. מוצרי בשר, לרבות בשר עוף, שאינם ממין כשר, מוצרי דגים ומוצרים המופקים מדגים שאינם ממין כשר - יסומנו במילים "לא ממין כשר".

12.4. גודל האותיות, המסמנות את המילה "כשר", לא יהיה קטן מהגודל המינימלי של אותיות שם המזון כנקוב בטבלה 1. גודל האותיות, המסמנות את שם נותן ההכשר ומקום יישובו, לא יהיה קטן מהגודל המינימלי של אותיות שם חיצרן כנקוב בטבלה 1.

12.5. מוצרים דומים המיוצרים על ידי יצרן אחד, שעל חלק מהם יש סימון כשרות כמצוין בסעיפים 12.1 ו-12.2 ועל החלק האחר אין סימון מעין זה, יהיו שונים בצורת סימונם באופן בולט לעין. דרישה זאת אינה חלה על מוצרים חמסומנים במילים "כשר לפסח".

13. סימון מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית

13.1. מזון לייצור תעשייתי (לרבות לאריזה מחדש)

על אריזת מזון לייצור תעשייתי יסומנו הפרטים שלהלן:

- שם המזון, כמפורט בסעיף 4;
- סימן המזהה את המנה.

לפי דרישת הרשות המוסמכת יציג חיצרן מפרט של המזון.

הערה:

למרות האמור בסעיף 3.8, מותר ששפת הסימון של מזון לייצור תעשייתי (לרבות לאריזה מחדש) לא תהיה עברית, אלא אחת השפות שלהלן: אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית, איטלקית.

13.2. מזון באריזה סיטונית

על אריזה סיטונית יסומנו הפרטים שלהלן:

- שם המזון, כמפורט בסעיף 4;
- שם היצרן וכתובתו, כמפורט בסעיפים 5 ו-6;

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

- רכיבים, כמפורט בסעיף 8;
- תאריך, כמפורט בסעיף 9.

13.3. מזון ארוז מראש שהוא צירוף של יחידות אריזה[1][12]

על אריזתו יסומנו הפרטים שלהלן:

- שם המזון, כמפורט בסעיף 4;
- סימן המזהה את המנת.

[12] יחידות אריזה שעליהן חלות דרישות סעיף המשנה 3.1.1.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נאמן מסמך זה הועתק מאתר האינטרנט של משרד המשפטים. אין לראות במסמך זה משום ייעוץ משפטי. 22.07.2017

נספח א -

רשימת ויטמינים, מינרלים וחומצות אמינו חופשיות

(ראה סעיף המשנה 10.3)

(נורמטיבי)

ויטמינים

ויטמין A

ויטמין B_1 - תיאמין

ויטמין B_2 - ריבופלווין

ניאצין

חומצה פנטותנית

ויטמין B_6 - פירידוקסין

ביוטין

חומצה פולית

ויטמין B_{12} - ציאנוקובלאמין

ויטמין C - חומצה אסקורבית

ויטמין D_2 - קלציפרול או ארגו-קלציפרול

ויטמין D_3 - כול-קלציפרול

ויטמין E (תרכובות של אלפא-טוקופרול)

ויטמין K_1

מינרלים

ברזל

סידן

זרחן

יוד

מגנזיום

אבץ

נחושת

נתרן

מנגן

אשלגן

סלניום

מוליבדן

פלואור

חומצות אמינו חופשיות בעלות תצורה L

(L - amino acids)

אלנין

סרין

סיסטאין

סיסטין

חומצה אספרטית

חומצה גלוטמית

ארגינין

טירוזין

היסטדין

פרולין

ולין

לאוצין

איזולאוצין

תראונין

מתיונין

לייזין

פניל-אלנין

טריפטופן

גליצין

נדפס מתוך אתר נבו, 22/07/2017 14:22

נספח ב -

סימון מוצר המזון בכינויים המפורטים בסעיף המשנה 3.4א

(נורמטיבי)

ב-1. - סימון המוצר בכינויים "נטול..."‏, "ללא..."‏, "דל..."‏, "מופחת..." (בהשלמת שם החומר הרלוונטי) יהיה בהתאם לנקוב בטבלה ב-1.

- מוצר שמבחינת תכולת הנתרן שבו הוא מתאים לדרישות שנקבעו עבור "... נתרן", מותר לסמנו בכינוי "... מלח" (בהשלמת שם התואר הרלוונטי).
- מוצר שמבחינת תערך הקלורי שלו הוא מתאים לדרישות שנקבעו עבור "מופחת קלוריות" ושסומן בכינוי זה, מותר לסמנו גם בכינוי "קל" או "קלח" או במילים שקילות לחם.

ב-2. מותר לסמן בכינוי "דיאטתי" (או "דיאטי" או "דיאט") מוצר מזון שסומן בכינוי "דל קלוריות"[13]; כינוי זה, אם יסומן, יצוין ליד המילים "דל קלוריות" בהדגש זהה ובגודל אותיות זהה, ובלבד שלא יהיה גדול מגודל אותיות סימון שם המוצר.

ב-3. מוצר שסומן בכינוי "דל..." או בכינוי "ללא..." (בהשלמת שם החומר הרלוונטי מבין החומרים: נתרן, מלח, שומן[13]), מותר לסמנו בכינוי נוסף "לדיאטה דלת..." או "לדיאטה ללא..."‏, בהשלמת שם החומר הרלוונטי מבין החומרים שצוינו לעיל[14].

כל המילים בשני הכינויים הנ"ל[14] יסומנו בהדגש זהה ובגודל אותיות זהה, ובלבד שלא יהיה גדול מגודל אותיות סימון שם המוצר.

---

[13] כינוי שסימונו מותנה בעמידה בדרישה הרלוונטית הנקובה לגביו בטבלה ב-1.

[14] לדוגמה: מוצר שסומן בכינוי "דל שומן" מותר לסמנו בכינוי נוסף "לדיאטה דלת שומן".

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

יראו מסמכים שהוכנסו לאתר בעקבות תיקון מס' 1 לתקן זה שפורסם ב-22/07/2017 ע"י מכון התקנים הישראלי

טבלה ב-1 - סימון מוצרי מזון בכינויים: "נטול..."; "ללא..."; "דל..."; "מופחת..."

א	ב	ג	ד
הכינוי	**משמעות הכינוי**	**אופן סימון הכינוי**	**ערכים מקסימליים מותרים (של ערך קלורי או של תכולת החומר)** [א]
"נטול..."	מציין העדר החומר (בסבולת הנקובה בעמודה ד) אם העדר החומר הושג באמצעות תהליך הייצור	מותר לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר	<u>החומר</u> <u>תכולה מקסימלית מותרת</u> כולסטרול עד 2.5 מ"ג ל-100 ג' נתרן עד 5 מ"ג ל-100 ג' שומן עד 0.5% במשקל
"ללא..."	מציין העדר החומר במוצר מזון (בסבולת הנקובה בעמודה ד) שמטבעו אינו מכיל את הרכיב	אין לסמן את הכינוי כחלק משם המוצר, אולם מותר לסמנו במקום אחר על אריזת המוצר, באותיות בגודלן לא יעלה על 2/3 מגודל אותיות סימון שם המוצר	
"דל..."	מציין שהערך הקלורי או תכולת החומר אינם גדולים מהערכים הנקובים בעמודה ד	- אם המצב המבוטא בכינוי "דל..." הושג באמצעות תהליך הייצור, מותר לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר - אם מוצר המזון הוא מטבעו "דל...", אין לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר, אולם מותר לסמנו במקום אחר על אריזת המוצר, באותיות שגודלן לא יעלה על 2/3 מגודל האותיות של סימון שם המוצר	<u>ערך קלורי</u> <u>מזון מוצק; מוצרי חלב נוזליים</u> - עד 40 קילוקלוריות ל-100 ג' <u>מזון נוזלי, למעט מוצרי חלב נוזליים</u> - עד 20 קילוקלוריות ל-100 ג' <u>החומר</u> <u>תכולה מקסימלית מותרת</u> כולסטרול עד 30 מ"ג ל-100 ג' נתרן עד 100 מ"ג ל-100 ג' שומן עד 2.0% במשקל

(המשך הטבלה בעמוד הבא)

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נרג'יה 22.07.2017, תקן זה נועד לשימוש אישי בלבד. אין לצלם להעתיק, להפיץ או לשכפל בכל דרך שהיא, כל הזכויות שמורות למכון התקנים הי

טבלה ב-1 - סימון מוצרי מזון בכינויים: "נטול..."; "ללא..."; "דל..."; "מופחת..." (המשך)

א	ב	ג	ד
הכינוי	**משמעות הכינוי**	**אופן סימון הכינוי**	**ערכים מקסימליים מותרים (של ערך קלורי או של תכולת החומר)** [א]
"מופחת..."	מציין שהערך הקלורי או תכולת החומר הופחתו לפחות בנקוב בעמודה ד בהשוואה למוצר מזון דומה (כמפורט בתקנים או בתקנות החלים על מוצר המזון הדומה), ובלבד שפרט להפחתה בערך הקלורי או להפחתה בתכולת החומר, המוצר שקיל מבחינה תזונתית למוצר המזון הדומה (שאליו הוא מושווה) [ד]	מותר לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר	ערכים בהשוואה למוצר מזון דומה (שאליו מושווה המוצר שסומן בכינוי "מופחת...") ערך קלורי: עד ל- 2/3 [ב] תכולת כלוסטרול: עד ל- 2/3 [ב] תכולת נתרן: עד ל- 1/4 [ג] תכולת שומן: עד ל- 2/3 [ב]

הערות לטבלה:

(א) הערכים הם על בסיס 100 ג' (או 100 מ"ל) מזון לפי צורת הצריכה[ד], וזאת בהתאם להוראות ההכנה או הצריכה המסומנות על אריזת המוצר; אם לא סומנו הוראות הכנה או צריכה, הערכים הם על בסיס 100 ג' (או 100 מ"ל) של תכולה נקייה של המוצר כפי שהוא משווק לצרכנים.

(ב) כלומר, הושגה הפחתה ב-33.3% לפחות, בהשוואה למוצר המזון הדומה.

(ג) כלומר, הושגה הפחתה ב-75% לפחות, בהשוואה למוצר המזון הדומה.

(ד) אולם אם חל שינוי בערכו התזונתי של המוצר כתוצאה מהפחתת הערך הקלורי, הוא יסומן, נוסף על סימון התזונתי, גם בשם ובערך הקלורי של מוצר המזון שאליו הוא מושווה.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נדפ"ה 22.07.2017. תקן זה נועד לשימוש אישי בלבד. אין לצלם להעתיק, להפיץ או לשכפל בכל דרך שהיא, כל הזכויות שמורות למכון התקנים הי

נספח ג - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל

(נורמטיבי)

סימון מוצר מזון, כולו או רכיבים שלו, בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל לו, יחיח בכפיפות למפורט לחלן. עצם ציון חכינוי "טבעי" אין משמעותו שאפשר לייחס סגולות תזונתיות מיוחדות למוצר.

ג-1. סימון מוצר מזון כולו בכינוי "טבעי"

מותר לסמן בכינוי "טבעי", ללא מילים נלוות, מזון יחיד או מקטע שלו, שאינו תערובת של מזונות, שאין בו תוספת רכיבים ושלא עבר תחליכים אחרים מאלה המפורטים להלן:

- איור [7];
- צבירות [7] (ללא שינוי כימי וללא תוספת כימית);
- מיזוג של מזון יחיד, או חלק ממזון יחיד, ממקורות שונים (blending);
- סִרכוז [7];
- קירור;
- חקפאה;
- חקטנת גודל (לרבות חיתוך, גריסת, ריסוק, טחינת);
- חיבוץ [7];
- הֶמגון [7];
- ניקוי (ללא שינוי כימי);
- ריכוז (ללא שינוי כימי);
- סילוק עצמות (ללא ריסוק מכני של העצם) [7];
- סילוק השומן (ללא שינוי כימי);
- סילוק הנבט;
- ייבוש, לרבות ייבוש בחקפאה;
- פירוק אנזימתי;
- תסיסה;
- סינון;
- הצללה [7] (ללא שינוי כימי);
- חפתתה [7] (ללא תוספת כימית);
- עיצוב צורה [7];
- פיתת [7];
- טיפול תרמי (לרבות אפייה, חליטה, הרתחה, בישול, טיפול בגלי מיקרו, פסטור, עיקור, קלייה);
- חבחלה, חבשלה [7] (ללא תוספת כימית);
- התכה, חפשרה;
- סילוק חקליפה (ללא תוספת כימית);
- כבישת [7];
- התפחה [7];
- הגבנה (ללא תוספת כימית);

תקן זה הוגש לרכישה ע"י [illegible] בתאריך 22/07/2017 בשעה [illegible]

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

- חפרדח [7] (לרבות ניפוי [7], קינוב [7], שפיית [7]);
- השריה;
- טיפול בגזים אינרטיים (פחמן דו-חמצני, אריזה באווירה של חנקן);
- שיחול [7].

ג-2. סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי"

סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי" (ראה סעיף המשנה 8.2) או בכינוי שקיל יהיה כלהלן:

ג-2.1 הגדרת "רכיב טבעי":

<u>רכיב טבעי</u> - רכיב שהופק ממזון שמותר לכנותו בכינוי "טבעי" כמפורט בסעיף ג-1, אגב שימוש בתהליכי ייצור מאלח שצוינו בסעיף ג-1, ולעתים אגב שימוש גם בתהליך מיצוי [7] או שחזור [7] או ויכוך [7], ובלבד שבתהליך התפקה לא עבר הרכיב שינוי כימי כלשהו.

ג-2.2 מוצר מזון שיוצר על ידי ערבוב של שני "רכיבים טבעיים" (כמוגדר בסעיף המשנה ג-2.1) או יותר ושאינו מכיל רכיבים שאינם "רכיבים טבעיים", מותר לסמנו בכינוי "מרכיבים טבעיים", אולם אסור לסמנו כמוצר מזון "טבעי".

ג-2.3 מזון המכיל רכיב כלשהו שאינו "רכיב טבעי" (לדוגמה: תומר טעם וריח מלאכותי) אשור לסמנו בכינוי "טבעי" או בכינוי "מרכיבים טבעיים", אולם מותר לציין, ברשימת הרכיבים שלו בלבד, את חמילח "טבעי" לכל רכיב שהוא "רכיב טבעי".

ג-3. סימון רכיבי מזון בכינוי "דמוי טבעי"

סימון רכיבי מזון בכינוי "רכיב דמוי טבעי" [7] (ראה סעיף המשנה 8.2) יחיח כלהלן:

ג-3.1 הגדרת "רכיב דמוי טבעי":

<u>רכיב דמוי טבעי</u> [7] - רכיב שהופק באופן סינתטי ותזחח בהרכבו הכימי לזה של "רכיב טבעי" (ראה סעיף המשנה ג-2.1).

ג-3.2 סימון רכיב או רכיבים בכינוי "דמוי טבעי" מותר ברשימת הרכיבים בלבד.

(*) בעמוד זה שולב גיליון תיקון קודם שבתוקף.

נספח ד - תקנים ישראליים שחלה עליהם הקביעה בנושא סימון ותאריך (ראה סעיף 1)

(נורמטיבי)

ת"י 10 חלק 1	-	תרכיז של מיץ תפוזים משומר על-ידי טיפול בחום
ת"י 10 חלק 2	-	תרכיז של מיץ תפוזים משומר על-ידי חומר משמר
ת"י 16 חלק 1	-	תרכיז של מיץ אשכוליות משומר על-ידי טיפול בחום
ת"י 16 חלק 2	-	תרכיז של מיץ אשכוליות משומר על-ידי חומר משמר
ת"י 17	-	תרכיז של מיץ לימון משומר על-ידי חומר משמר
ת"י 34	-	ריבות, מרמלדות, קרישים, קונפיטורות ופובידל
ת"י 36	-	שוקולד
ת"י 38	-	חלבת שומשומין
ת"י 41	-	מיץ עגבניות מרוכז
ת"י 46	-	קמח חיטה
ת"י 52	-	מיץ הדרים (במכלים אטומים)
ת"י 54	-	בסיסים להכנת משקאות מפירות
ת"י 56	-	שימורי אפונה ירוקה
ת"י 58	-	מלפפונים כבושים
ת"י 96	-	כרוב חמוץ: כבוש או בחומץ
ת"י 111	-	שמן אתרי מתפוחי-זהב
ת"י 112	-	פלחי אשכוליות משומרים על-ידי טיפול בחום
ת"י 113	-	פלחי תפוזים משומרים על-ידי טיפול בחום
ת"י 115	-	גבינות לבנות רכות
ת"י 143	-	שימורי פירות וירקות
ת"י 147	-	שימורי אפונה ירוקה וגזר
ת"י 157	-	זיתים ירוקים כבושים
ת"י 180	-	שמן אתרי מלימונים
ת"י 181	-	שמן אתרי מאשכוליות
ת"י 191	-	שמן זית
ת"י 216	-	שמני מאכל צמחיים
ת"י 229	-	שימורי שעועית בתרמילים
ת"י 237	-	שמנת מתוקה
ת"י 244	-	שמנת חמוצה
ת"י 262	-	מוצר פסטה: מקרוני, ספגטי, אטריות, ורמיצילי, לזניה ופתיתים
ת"י 284	-	חלב פרה לשתייה
ת"י 285	-	מוצרי חלב מותססים
ת"י 291	-	שימורי דגים בשמן
ת"י 301	-	שימורי דגים ברוטב עגבניות
ת"י 323	-	חמאה
ת"י 327 חלק 1	-	מוצרי גלידה, קרחונים ותערובות להכנתם: דרישות למוצר

תאריך הפקת תקן זה: 27.07.2017 יי"ב באב תשע"ז. תקן זה הופק ע"י מכון התקנים הישראלי. כל הזכויות שמורות.

כל הזכויות שמורות למכון התקנים הישראלי. אין להעתיק, לשכפל או לפרסם תקן זה בכל צורה שהיא, בין אלקטרונית ובין אחרת, ללא רשות בכתב מאת מכון התקנים הישראלי.

ת"י 329	-	מיץ לימון משומר
ת"י 331	-	עמילן למאכל
ת"י 338	-	שימורי דגים: דגים מעושנים או דגים בטעם מעושן
ת"י 356	-	סוכר
ת"י 357	-	מיץ ענבניות
ת"י 358	-	מי סודה
ת"י 370	-	מרגרינה
ת"י 373	-	דבש
ת"י 384	-	מיץ ענבים משומר בטיפול בחום
ת"י 387	-	מרקים יבשים
ת"י 389	-	שימורי בשר בקר
ת"י 394	-	שימורי שעועית לבנה ברוטב עגבניות
ת"י 407	-	בירה
ת"י 408	-	פלפל שחור ופלפל לבן
ת"י 411	-	מלח למזון: נתרן כלורי
ת"י 423	-	רסק תפוחים
ת"י 424	-	שימורי במיה ברוטב עגבניות
ת"י 431	-	מיונית ומוצרים דמויי מיונית
ת"י 440	-	שימורי גזר
ת"י 441	-	שימורפרות (לפתנים)
ת"י 443	-	סירופ גלוקוז
ת"י 445	-	בירה מאלט
ת"י 468	-	פפריקה טחונה
ת"י 476	-	חרדל וממרח חרדל
ת"י 481	-	מיץ תפוחים
ת"י 482	-	תרכיז של מיץ ענבים
ת"י 486	-	שימורי אספרגוס
ת"י 524	-	קטשופ
ת"י 545	-	תרכיז של מיץ לימון משומר על-ידי טיפול בחום
ת"י 594	-	משקאות מוגזים
ת"י 642	-	טחינה מזרעי שומשומין
ת"י 650	-	אבקת ככאו
ת"י 655	-	שימורי פטריות תרבותיות
ת"י 664	-	זיתים שחורים כבושים
ת"י 671	-	שימורי פטריות בר
ת"י 701	-	ירקות מיובשים
ת"י 705	-	שימורי תירס
ת"י 718	-	פלחי פרי הדר מעורבים (תפוזים ואשכוליות) משומרים על-ידי טיפול בחום
ת"י 729	-	שימורי סרדינים בשמן

ז

תקן ישראלי
ת"י 1208

מכון התקנים הישראלי
THE STANDARDS INSTITUTION OF ISRAEL

מרחשון תשמ"ד
אוקטובר 1983

אורז מעובד

Processed rice

Riz travaillé

מלות מפתח: מזון, דגנים, אורז, אורז מעובד.

Descriptors: food, cereals, rice, processed rice.

תקן רשמי

מיון עשרוני: 633.18

555

קבוצת מחיר ז'

ב'-01-88-100

תוכן והעבירים

פרק א' – עניינים כלליים

101. חלות התקן 1
102. אזכורים 1
103. הגדרות 1
104. חומר מוצא ותוספות 1
105. מיון וכינוי 2
106. אריזה 2
107. סימון 2
108. הזמנה, הובלה ושיווק 3
109. התאמה לתקן 3

פרק ב' – דרישות

201. דרישות כלליות 3
202. התכולה 3
203. תכונות חמוצר 3

פרק ג' – שיטות בדיקה

301. בדיקת התכולה 3
302. בדיקת תכולת חמים 4
303. בדיקת תכולת חגרגרים השבורים 4
304. בדיקת תכולת החומר חזר 4
305. בדיקת העדר חרקים 4
306. בדיקת גודל הגרגר 4
307. בדיקת מספר חגרגרים חזרים 5
308. בדיקת בישול של אורז חלוט 6

פרק א' – עניינים כלליים

101. חלות התקן

תקן זה חל על אורז מעובד עם תוספות או בלעדיהן: אורז לבן, אורז מצופה, אורז חלוט[1], אורז מחיר הכנה ואורז חום.
התקן אינו חל על מזון לתינוקות.

102. אזכורים

תקנים ישראליים:
ת"י 443 – סירופ גלוקוז
ת"י 1059 – טבולת המשקל וטבולת הנפח של מוצרי מזון ארוזים מראש
ת"י 1145 – סימון מזון ארוז מראש

102.2 – מחייב

א. מפרט לחומרים ממתיקים, לחומרים מתלבנים, לחומרים מתבלים ולתוספים אחרים למזון:
FAO–17–1980 – Specification for identity and purity of sweetening agents, emulsifying agents, flavouring agents, and other food additives[2].

103. הגדרות

ההגדרות שכוחן יפה בתקן זה:

103.1 – אורז לבן – אורז, שעבר תהליך להרחקת המוץ ותהליך שפשוף להרחקת שכבות הסובין.

103.2 – אורז מצופה

103.2.1 – אורז מזוגג – אורז לבן, שעבר תהליך ציפוי בגלוקווה.

103.2.2 – אורז משומן – אורז לבן, שעבר תהליך ציפוי בשמן מאכל.

103.3 – אורז חלוט[1] – אורז עם קליפה, שעבר טיפול תרמי וייבוש ואחריכן תהליך להרחקת המוץ, ושפשוף להרחקת שכבות הסובין (ראה "אורז לבן").

103.4 – אורז מהיר־הכנה – אורז לבן, שעבר טיפול תרמי כדי לקצר את זמן ההכנה עד למקסימום של 10 דקות.

103.5 – אורז חום – אורז גולמי, שעבר תהליך להרחקת המוץ, ניפוי וניקוי.

103.6 – גרגר שבור – גרגר, שאורכו קטן משלושת רבעי אורכו הממוצע של גרגר שלם.

103.7 – מנה – כלל האריזות העומדות להיבדק, על תוכנן, שכולן בגודל אחר, מכילות מוצר ממין אחד, מסוג אחד, ושיוצר על־ידי יצרן אחד בזמן אריזה אחד.

103.8 – מדגם – כלל הדוגמות, שניטלו באקראי ממנה אחת לצורך קביעת התאמתן לתקן.

103.9 – דוגמה – כמות מייצגת של מוצר, שניטלה מהאריזה לצורך הבדיקות.

103.10 – יחידת אריזה – אריזה אחת על תוכנה.

104. תומר מוצא ותוספות

104.1 – תומר מוצא – גרעיני האורז הגולמי יתאימו לדרישות הנקובות בטבלה 1.

טבלה 1

התכונה	הדרישה
תכולת מים, מקס'	14.5% במשקל
חרקים חיים	אף אחד
חרקים מחים ב־1 ק"ג, מקס'	10
חרקים, נמוקים חיים או מתים או חלקיהם מקבוצת החרקים המהווים מטרד תברואתי מובהק, לרבות זבובים או חיקבים	אף אחד
תכולת גרגרי אורז, שיש בהם סימני עובש הנראה לעין, מקס'	1% במשקל
זומר זר, מקס'	1% במשקל

(1) חלוט – Parboiled.

(2) מסמך זה הוכן בישיבה מספר 24 של צוותי המומחים לתוספות מזון של ארגון הכריאות העולמי ושל הארגון למזון ולחקלאות של האומות המאוחדות.

104.2 – תוספות – מותר להוסיף למוצר תוספות אלו:
– שמן מאכל המתאים לדרישות התקן הישראלי החל עליו;
– טלק, המתאים לדרישות המסמך FAO–17–1980.
יש להשתמש בתוספת זו רק לאורז מזוגג (מין 105.1.2.1);
– גלוקוזה, המתאימה לדרישות התקן הישראלי ת"י 443;
– חביליגים המתאימים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליהם.

105. מיון ובינוי

ממיינים את האורז ומכינים אותו כמפורט להלן:

105.1 – בהתאם לצורת העיבוד

105.1.1 – אורז לבן;

105.1.2 – אורז מצופה;

105.1.2.1 – אורז מזוגג;

105.1.2.2 – אורז משומן;

105.1.3 – אורז חלוט[1];

105.1.4 – אורז מהיר־הכנה;

105.1.5 – אורז חום.

105.2 – בהתאם לצורת הגרעין

105.2.1 – אורז עגול;

105.2.2 – אורז ארוך למחצה;

105.2.3 – אורז ארוך.

105.3 – בהתאם לתכולת הגרגרים השבורים (ראה טעיף 203.2) –

105.3.1 – אורז שלם;

105.3.2 – אורז (ללא כינוי נוסף);

105.3.3 – אורז שבור חלקית;

105.3.4 – אורז שבור.

106. אריזה

האורז ייארז באריזות נקיות ללא חרקים. האורז יהיה נקי מחומרי הדברה, המשמשים לחיטוי השקים.
האורז ייארז באחת האריזות האלה:

א. אריזות המכילות עד 10 ק"ג
האריזות יהיו עשויות חומרים אלה: נייר, כותנה, פלסטיק או כל חומר אחר, המאושר לשימוש במזון.

ב. אריזות המכילות יותר מ־10 ק"ג
האריזות יהיו עשויות חומרים אלה: יוטה, נייר, כותנה, פלסטיק או כל חומר אחר, המאושר לשימוש במזון.
חומרי האריזה יתאימו לתקנים ולתקנות מעודכנים בארץ, בהעדרם, יתאימו חומרי האריזה לדרישות לחומרי אריזה של המנהל הפדרלי למזון ולתרופות בארצות־הברית (FDA).

107. סימון

הסימון יסומן על־גבי כל יחידת אריזה או על־גבי תווית שתוצמד לה היטב. יחידות אריזת המכילות עד 15 ק"ג (כולל) יסומנו על־גביהן בלבד.
הסימון יהיה בהתאם לתקן הישראלי ת"י 1145 בשינויים ובתוספות אלה:
107.1 – שם המוצר יסומן בהתאם למינו ולבינויו (סעיף 105).

107.2 – שם היצרן וכתובתו או סימן המסחר הרשום שלו וכתובתו, או לחלופין שם היבואן וכתובתו או סימן המסחר הרשום שלו וכתובתו. אם היצרן או היבואן אינם אורזים את המוצר, יסומנו גם הנתונים: "נארז עלידי" בתוספת שמו של האורז, כתובתו או סימן המסחר הרשום שלו וכתובתו.

107.3 – התאריך יסומן בנקוב בתקן הישראלי ת"י 1145 סעיף 9, לגבי מוצרים שמשך חיי־המדף[*] שלהם 60–365 יום; לצורך תקן זה תאריך יום הייצור ייחשב כתאריך יום האריזה[3].

107.4 – מוצר, המיועד לשיווק קימעונאי, יסומן בנתונים: "מומלץ להחסין במקום מוצל ויבש".

107.5 – חוראות חכנה לאורז מהיר־הכנה (מין 105.1.4), בהתאם להמלצות היצרן.
אין לסמן את המוצר בכינויים המתארים איכות, לרבות תמלים: מעולה, משובח, מובחר, נקי, מיוחד.

(*) לפי החלטת האקדמיה ללשון העברית: "קיום (שוא, קמץ) בהחסנה" – Shelf life. כאן ממשיכים במונח הקודם כי הוא מוזכר כך בתקן הנ"ל.

(3) דרישה זו תיכנס לתוקפה תוך שנה ממתן פרסום התקן.

108. האחסנה, הובלה ושיווק

המוצר יוחסן, יובל וישווק בתנאים מבוקרים נאותים, שימנעו זיהומו וקלקולו, ימנעו פגיעה באריזתו ויבטיחו את שמירת איכותו.

109. התאמה לתקן

109.1 – התאמה של מנה לתקן – כדי לקבוע אם מנה של מוצר מתאימה לתקן, נוקטים נוהל זה:
נוטלים מהמנה 2 מדגמי אקראיים.
מדגם 1 – לבדיקת ההתאמה לדרישות התכולה (סעיף 202);
מדגם 2 – לבדיקת ההתאמה לכל דרישות התקן, למעט דרישות התכולה;
הדוגמות של מדגם 1 יכולות לשמש גם כדוגמות של מדגם 2.

109.1.1 – התאמת מדגם 1 – נוטלים מדגם אקראי בן 20 יחידות אריזה, הארוזות באריזתן המקורית, ובודקים התאמתו לדרישות התכולה (סעיף 202).

109.1.2 – התאמת מדגם 2 – נוטלים מדגם אקראי בן 5 יחידות אריזה, הארוזות באריזתן המקורית, פותחים כל יחידת אריזה שבמדגם ונוטלים דוגמת מייצגת של כ־100 ג'. מערבבים את הדוגמות למדגם מעורב המייצג את המנה ובודקים את התאמתו לכל דרישות התקן החלות על מדגם 2.
תמנה מתאימה לדרישות התקן החלות על מדגם 2, רק אם המדגם המעורב התאים לכל הדרישות האלה.

109.2 – התאמה של יחידת אריזה אחת לתקן – כדי לקבוע אם יחידת אריזה אחת של המוצר מתאימה לתקן, בודקים את התאמתה לכל דרישות התקן. יחידת האריזה מתאימה לתקן, אם היא מתאימה לכל דרישותיו. אין יחידת האריזה מתאימה לתקן, אם אינה מתאימה לדרישה מדרישותיו, אפילו אם היחידה היא חלק ממנת יחידות אריזה, שנמצאו מתאימות לתקן לפי סעיף 109.1.

פרק ב' – דרישות

201. דרישות כלליות

למוצר יהיה טעם לוואי, ריח, וצבע אופייניים. לא יהיו למוצר טעם וריח של עובש.
תכולת שאריות של חומרי הדברה במוצר לא תהיה גדולה מהמותר לפי הוראות משרד הבריאות ומשרד החקלאות.

202. התכולה

התכולה המוצהרת של המוצר ביחידת אריזה תהיה אחד המשקלים האלה: 200 ג', 500 ג', 1 ק"ג וכפולותיו.

בבדיקה לפי סעיף 301 תהיה התכולה למעשה בגדרש בתקן הישראלי ת"י 1059 לגבי מוצרים קלים למילוי (קבוצה ב'), בשיעור סעיף 8.2 של ת"י 1059 כלהלן:
בבדיקת ההתאמה לתקן של יחידת אריזה אחת (ראה סעיף 109.2) הסטייה החיובית בתכולה לא תגדל מ־10T והסטייה השלילית בתכולה לא תגדל מ־2T.

203. תכונות המוצר

תכונות המוצר יהיו כמפורט בטבלה 2.

טבלה 2

סעיף מספר	התוכונה		בדיקה לפי סעיף מספר	הוראות		
203.1	תכולת חמים מקס'(4)		302	14.5%(3) במשקל		
203.2	תכולת הגרגרים השבורים	אורז שלם (מין 105.3.1), מקס'	303	8% במשקל		
		אורז (מין 105.3.2), מקס'		15% במשקל		
		אורז שבור חלקית (מין 105.3.3), מקס'		50% במשקל		
		אורז שבור (מין 105.3.4)		אין דרישה		
203.3	תכולת החומר חוץ, מקס'		304	0.2% במשקל		
203.4	חרקי מחסן אופייניים לאורז ב־1 ק"ג מקס'		305	2 חיים ו־2 מתים		
	חרקים או מזיקים, חיים או מתים, או חלקיהם, מקבוצת החרקים המהווים מטרד תברואתי מובהק, כגון זבובים או תיקנים			אף אחד		
203.5	גודל הגרגר		306	מין	תאורך הממוצע של הגרגר (מ"מ)	היחס הממוצע בין חציר תאורך לבין הציר הקצר של הגרגר
				105.2.1	קטן מ־5	פחות מ־2
				105.2.2	בין 5 ל־6	בין 2 ל־3
				105.2.3	מעל 6	מעל 3
203.6	מספר גרגרים זרים – גרגרי אורז לא־מעובדים, גרגרי אורז ממין שונה מהמוצהר או גרגרי דגנים אחרים ב־1 ק"ג, מקס'		307	20		
203.7	בישול אורז חלוט (מין 105.1.3)		308	האורז יהיה רך ואווירי, עשוי גרגרים גרגרים. לא תיווצר עיסה דביקה.		

פרק ג' – שיטות בדיקה

301. בדיקת התכולה

בודקים את תכולת הנמוצר כמתואר בתקן הישראלי ת"י 1059.

302. בדיקת תכולת הזרים

בודקים בבדיקת תכולת הזרים כמתואר להלן או באמצעות כל מכשיר מקובל שיוכר על־ידי הרשויות. במקרה של חילוקי דעות, השיטה הקובעת תהיה השיטה המתוארת להלן.

(4) ערך זה כולל סטיות מעבדתיות מקובלות.

מערבבים את המדגם המעורב ונוטלים ממנו 2 דוגמות, שמשקל כל אחת מהן 5-10 ג'.
כותשים כל דוגמה, שוקלים ומייבשים בתנור בטמפרטורה של $135\pm5°$ צ' במשך שעה.

מחשבים את תכולת המים לפי הנוסחה:

$$M = \frac{A - B}{A} \times 100$$

שבה:

M = תכולת המים (אחוזים למאה במשקל);
A = משקל הדוגמה לפני חיבוש;
B = משקל הדוגמה אחרי חיבוש.

קובעים את תכולת המים הממוצעת (M) ב־2 הדוגמות.

303. בדיקת תכולת הגרגרים השבורים

הבדיקה אינה חלה על אורז שבור (מין 105.3.4).
מערבבים את המדגם המעורב ונוטלים ממנו 2 דוגמות, שמשקל כל אחת מהן כ־20 ג'. ממיינים ומפרידים את הגרגרים השבורים. שוקלים ומחשבים את תכולת הגרגרים השבורים לפי הנוסחה:

$$N = \frac{D}{C} \times 100$$

שבה:

N = תכולת הגרגרים השבורים (אחוזים למאה במשקל);
C = משקל הדוגמה (ג');
D = משקל הגרגרים השבורים בדוגמה (ג');

קובעים את התכולה הממוצעת של הגרגרים השבורים (N) ב־2 הדוגמות.

304. בדיקת תכולת החומר הזר

מערבבים את המדגם המעורב, נוטלים ממנו דוגמה שמשקלה כ־100 ג', מפרידים מהדוגמה את החומר הזר ושוקלים אותו.

מחשבים את תכולת החומר הזר לפי הנוסחה:

$$R = \frac{H}{G} \times 100$$

שבה:

R = תכולת החומר הזר (אחוזים למאה במשקל);
H = משקל החומר הזר (ג');
G = משקל הדוגמה (ג').

305. בדיקת מספר חרקים

שוקלים את המדגם המעורב שנותר, מפרידים ממנו את החרקים החיים והמתים ומחשבים את מספרם ל־1 ק"ג, לפי הנוסחה:

$$I = \frac{L}{G} \times 1\,000$$

שבה:

L = מספר החרקים החיים או המתים בדוגמה;
G = משקל הדוגמה (ג');
I = מספר החרקים החיים או המתים ל־1 ק"ג.

306. בדיקת גודל הגרגר

מערבבים את המדגם המעורב ונוטלים ממנו באקראי דוגמה של 25 גרגרים שלמים. מודדים על נייר מילימטרי את חציר האורך (במקום האורך ביותר) ואת הציר הקצר (במקום הרחב ביותר) בכל גרגר. מחשבים לפי תוצאות המדידה:
1) את האורך הממוצע של הגרגר בדוגמה.
2) את ממוצע היחסים בין הציר האורך להבין חציר הקצר של הגרגר בדוגמה.

307. בדיקת מספר הגרגרים הזרים

מערבבים את המדגם המעורב ונוטלים ממנו דוגמה שמשקלה כ־100 ג'. ממיינים ומפרידים את הגרגרים הזרים.

מחשבים את מספר הגרגרים הזרים למשקל של 1 ק"ג, לפי הנוסחה:

$$S = \frac{B}{G} \times 1\,000$$

שבה:

S = מספר הגרגרים הזרים ל־1 ק"ג;
B = מספר הגרגרים הזרים בדוגמה;
G = משקל הדוגמה (ג').

308. בדיקת בישול של אורז חלוט[1]

נוטלים 185 ג' אורז ושמים בכלי, ומכיל 1 900 סמ"ק מי ברז ו־7 ג' מלח. מרתיחים במשך 30 דקות. אחרי־כן מניחים את המוצר על מסננת למשך 60 שניות.
בודקים את התאמת המוצר לדרישות סעיף 203.7.

ת"י 1200 (אוקטובר 1983)

בהכנת תקן זה השתתפו נציגי מוסדות אלה:

איחוד הקבוצות והקיבוצים	–	ה' לוין
הרשות המרכזית לצרכנות	–	א' פוקס
המשביר המרכזי	–	א' פולק
התאחדות התעשיינים	–	י' הרשקוביץ, י' מנט
מעבדת משרד הכריאות	–	א' ליכט
משרד התעשייה והמסחר	–	מ' ברשי
צבא ההגנה לישראל	–	ד' שבח
שפע אתן	–	א' מו
שקם	–	א' קאופמן
שירות וממון	–	ר' בורשטיין

א' פולק היה יושב ראש ועדת ההקינה
ח' עטרות (ס' דולב) היו רכזות ועדת התקינה

כל המייצר מצרך, תמתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו,
רשאי לפי היתר ממכון התקנים הישראלי לסמנו בתו תקן:

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שניה,
כדי להתאימם להתפתחות המדע, הטכניקה והתעשייה.
והצעות לשינויים יש לשלוח לפי כתובת מכון התקנים הישראלי.

כל הזכויות שמורות למכון התקנים הישראלי. אין לצלם, להעתיק לפרסם או לתרגם תקן זה או קטעים ממנו ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

All rights reserved. No part of this publication may be photocopied, published or otherwise reproduced or translated without prior permission in writing of the Standards Institution of Israel.

© 1983

מכון התקנים הישראלי
רחוב האוניברסיטה 42, תל־אביב 69977

גיליון תיקון מט' 1
תקן ישראלי
ת"י 1208

אורז מעובד
Processed rice

אלול תשמ"ט
ספטמבר 1989

גיליון תיקון זה מעדכן את
התקן הישראלי ת"י 1208 מאוקטובר 1983

סעיף 103, הגדרות

103.2 - אורז מצופה - כותרת הסעיף תושמט, ובמקומה ייכתב:
אורז לבן מצופה

103.3 - אורז חלוט - הכתוב בסעיף, למעט הערת השוליים(1), יושמט, ובמקומו ייכתב:
אורז לבן חלוט(1) - אורז גולמי, שעבר טיפול תרמי וליבוש ואחרי כן תהליך להרחקת המוץ, ושפשוף להרחקת שכבות הסובין.

103.4 - אורז מהיר-הכנה - כותרת הסעיף תושמט, ובמקומה ייכתב:
אורז לבן מהיר-הכנה
לאחר סעיף 103.5 יוספו הגדרות אלו:

103.5.1 - אורז חום חלוט(1) - אורז גולמי, שעבר טיפול תרמי וליבוש ואחרי כן תהליך להרחקת המוץ, אך שלא עבר שפשוף להרחקת הסובין.

103.5.2 - אורז חום מהיר-הכנה - אורז חום, שעבר טיפול תרמי כדי לקצר את זמן ההכנה עד ל-15 דקות לכל היותר.

סעיף 105, מיון וכינוי

105.1 - בהתאם לצורת העיבוד - הכתוב בסעיף (סעיפי המשנה 105.1.1 עד 105.1.5) יושמט, ובמקומו ייכתב:

105.1.1 - אורז לבן
105.1.1.1 - אורז לבן מצופה
א) אורז לבן מזוגג
ב) אורז לבן משומן
105.1.1.2 - אורז לבן חלוט (1)
105.1.1.3 - אורז לבן מהיר-הכנה
105.1.2 - אורז חום
105.1.2.1 - אורז חום חלוט (1)
105.1.2.2 - אורז חום מהיר-הכנה

מיון עשרוני:
633.18

מכון התקנים הישראלי
רחוב האוניברסיטה 42, תל-אביב 69977

555

ב'-100-90-07

סעיף 107. סימון

לאחר הפסקה הראשונה של הסעיף, המסתיימת במלים "על גביהן בלבד", יוסף משפט זה:
אין חובה לסמן את המלה "לבן" לאורז מהמינים 105.1.1.1, 105.1.1.2 ו-105.1.1.3.

107.1 - בסוף סעיף המשנה יוסף המשפט שלהלן:
באורז מהמינים 105.1.2, 105.1.2.1 ו-105.1.2.2 מותר לציין גם את המלה "מלא" כחלק מסימון שם המוצר.

107.5 - הכתוב בסעיף המשנה יושמט, ובמקומו ייכתב:
יסומנו הוראות הכנה לאורז לבן מהיר-הכנה (מין 105.1.1.3) ולאורז חום מהיר-הכנה (מין 105.1.2.2).

לאחר סעיף המשנה 107.5 יוספו סעיפי משנה אלה:

107.6 - אין לסמן את המוצר בכינויים המתארים איכות, לרבות המלים: מעולה, משובח, מובחר, נקי, מיוחד.

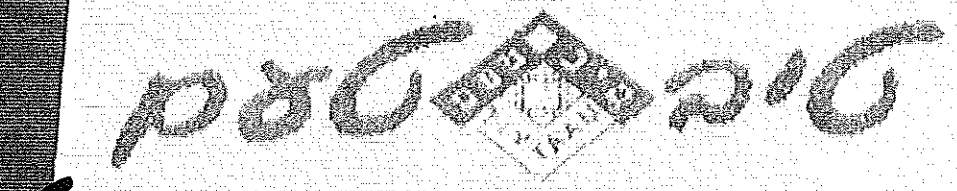
107.7 - אין לסמן שם גיאוגרפי לציון סוג האורז או כסימון שם מקובל כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 1145.

סעיף 203. תכונות המוצר

בסעיף 203.7 יושמט הכתוב בטור שכותרתו "התכונה", ובמקומו ייכתב:
בישול אורז לבן חלוט (מין 105.1.1.2) ואורז חום חלוט (מין 105.1.2.1).

סעיף 308. בדיקת בישול של אורז חלוט

כותרת הסעיף תושמט, ובמקומה ייכתב:
בדיקת בישול של אורז לבן חלוט ושל אורז חום חלוט

טיב מפגש מזרע
טלפון 04-6179911
ח.פ 512792714
ברוכים הבאים!

חשבונית / קבלה 023001154320

קוד	תאור	לתשלום
10005	שקית נייר	1.00
728229124771	חטיף צ'יפס טורה מבטט	15.90
7290000461724	בייגל גרוס גרוס שר	15.90
8000193000452	אורז ריזוטו איטלקי	27.20
11549475	לחמניה שמרים	
	2 x 4.10 ליחידה	8.20
7290000211169	אורז תאילנדי 1 ק"ג	5.90
7290110560324	פריכיות משושים אב	5.90

לתשלום 80.00

מזומן	100.00
עודף במזומן	-20.00

****
מידע אישי לחבר/ת מועדון לקוחות טיב טעם:
חגית ? - 2782575
*** חוקף כרטיסך פג בתאריך: 07/07/2019 ***
****

טה"כ פריטים בחשבון: 8
קופאי/ת : גאנה רובין (829)
סניף:030 קופה:1 קופ':6938 07/03/19 13:36

מ- מחיר מבצע
החזרת המוצרים תוך 14 ימים
בהצגת חשבונית זו בלבד

ה

ריזוטו ארבוריו
CAMPANINI
משקל נטו 1 ק"ג
אורז איטלקי
CAMPANINI

סוגת

סוגת
אורז
תאילנדי
Thai Rice

א

בס"ד

כס'יך

יינות ביתן בע"מ-סניף עפולה
ח.פ 512017989
מדרחה באיחוד עוסקים ע.מ 557914066
רשת המזון הזולה ביותר בעיר
רח' קהילת ציון 30 עפולה טל: 550-550-1700

חנות:30406 מס.קופה:9
10:28:36 01/03/19
קופאי: אביבה גביהו

*** בונוס רד ***

קוד פריט	תאור הפריט	מחיר/סה'כ
211169	ארדן תאילנדי 1	4.80
211442	טרגת ארדן פרסי	9.90
382210	שקירת גופיה יוו	10.

סיכום ביניים : 14.80
פריטים שנמכרו : 3
סיכום ביניים : 14.80
פריטים שנמכרו : 3

לתשלום 14.80
מזומן 20.00
עודף 5.20

שעות פתיחת החנות: א - ג 08:00 - 22:00
ימים ד-ה : 08:00 - 23:00
יום ו': 7:00 - שעתיים לכניסת שבת
****
תודה שקניתם להתראות שוב בקרוב הבאה

סוגת | 1 ק"ג

אורז פרסי קלאסי

₪9.90

ל-100 גרם ₪0.99

סוגת | 1 ק"ג

אורז תאילנדי

₪4.80

ל-100 גרם ₪0.48

I. Mirone & Co. - Law Offices י. מירון ושות' - משרד עורכי דין

Itzhak Mirone – Adv. יצחק מירון – עו"ד
Amin Marjiya – Adv. (Cpa) אמין מרג'יה – עו"ד (רו"ח)
Yaniv Avitan – Adv. יניב אביטן - עו"ד

18 Arlozorov Av. Afula 18280 ISRAEL שדרות ארלוזורוב 18 עפולה 18280
Tel. 972-4-- 6527404 Fax. 972-4-6528393 טל. 04-6527404 פקס . 04-6528393
E-Mail: mirone.law@gmail.com דואר אלקטרוני:

24 במרץ 2019

לכבוד
טיב טעם רשתות בע"מ , ח.פ. 512792714
רח' צבי הנחל 1
א.ת. עמק חפר 38111

בדואר רשום
מבלי לפגוע בזכויות

א.ג.נ.

הנדון: פנייה מוקדמת והתראה בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית
מכוח חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בשם מרשתנו והקבוצה המוגדרת שלהלן, הננו פונים אליכם בפנייה מוקדמת והתראה זו, בטרם נקיטה בהליך משפטי של בקשה לאישור תובענה ייצוגית, מכוח **חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006** (להלן: "**חוק התובענות הייצוגיות**") וזאת כדלקמן:

1. כפי שיפורט להלן, הנכם מטעים ומפרים באופן בוטה שורה של חוקים העוסקים בהגנת הצרכן וגורמים לצרכנים הרוכשים מיכם מוצרים שונים, לנזקים ממוניים ושאינם ממוניים.

2. החוקים בהם עסקינן נוגעים לאיסור; וביניהם **פקודת הנזיקין [נוסח משולב], תשכ"ח – 1968, חוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981, חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015, תקן ישראלי ת"י 1145 ותקן ישראלי ת"י 1208**.

3. ההטעיה והפרות החוקים והתקנות, בוצעו וממשיכות להיות מבוצעות על ידכם כלפי מרשתנו וחברי הקבוצה המוגדרת שלהלן, אשר רכשו מוצרים בחנויות שבניהולכם.

4. **חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981** (להלן – **חוק הגנת הצרכן**), קובע בסעיף 2, שכותרתו "**איסור הטעיה**", כי:

א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;...

(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;....

(11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;....

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;...

ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

5. חובות נוספות החלות על עוסק, כחברתכם, כוללות "**איסור ניצול מצוקת הצרכן**" (סעיף 3 (ב) לחוק), "**חובת גילוי לצרכן**", סעיף 4 לחוק, "**אחריות להטעיה באריזה**", סעיף 6 לחוק, ו"**אחריות להטעיה בפרסומת**", סעיף 7 לחוק.

6. **חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015**, קובע מספר חובות ואיסורים על משווקי מוצרי מזון, ובכלל זה איסור ייצור, ייבוא או מכירה של מזון בניגוד לחיקוק (סעיף 4 לחוק), החובה לסמן מצרך מזון, בהתאם לתקנות צווים ותקנים רישמיים (סעיף 15 לחוק), ואיסור הטעיה בנוגע למהותו או לאיכותו של מזון (סעיף 17 לחוק) ובכלל זה "סימון מזון בניגוד להוראות סעיפים 15 ו-16, או תיאור מזון באמצעות תווית, מסמך, פרסומת או הצגה אחרת של מידע באופן שאינו תואם את המזון או את תכונותיו" (סעיף 17 (2) לחוק).

7. **תקן ישראלי ת"י 1145**, העוסק בדרישות לסימון מזון ארוז מראש, המיועד למכירה קמעונית, קובע בין היתר (הסעיפים הרלוונטיים לענייננו), כי:

2.9. סימון
מידע רלוונטי למזון, לרבות ייצורו, החסנתו, הובלתו והשימוש בו. המידע יכול לחיות כתוב, מודפס, משוכפל, מוטבע, מצויר או מצולם על האריזה או על תווית או על תג ודומיהם, המוצמדים לאריזת או חנלווים אליה.

2.12. שם המזון
שם המתאר תיאור נכון ולא מטעה את מהותו של המזון.

3.1. חובה לסמן את הפרטים שלהלן:

3.1.1. על גבי אריזת מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 4-9. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 10-12, כמפורט בסעיפים אלה.

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

4. שם המזון

4.1. הסימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובחדגש אחד.

4.2. אם קיים תקן מיוחד למוצר, שם המזון יהיה השם המופיע בתקן המיוחד. סימון זה של שם המזון כמצוין בתקן המיוחד ייעשה רק אם המוצר עומד בקריטריונים המפורטים בתקן המיוחד.

8. **תקן ישראלי ת"י 1208, שהינו תקן מיוחד לאורז מעובד**, קובע בסעיף 105, את הכללים לכינוי ומיון אורז, וזאת בהתאם לשלוש קטגוריות: צורת העיבוד, צורת הגרעין ותכולת הגרגרים השבורים.

ולמען הסר ספק, אוסר התקן הנ"ל במפורש לסמן אורז מעובד בכינויים המתארים איכות (סעיף 107.6), ו/או בשם גיאוגרפי, לציון סוג האורז (סעיף 107.7).

9. ודוק, לא בכדי נקבע בתקן אורז כי אורז מעובד, יסומן ויכונה בהתאם **לצורת העיבוד** (לבן, מצופה, מזוגג וכו'), **צורת הגרעין** (עגול, ארוך למחצה, ארוך) **ותכולת הגרגרים השבורים** (שככל שכמותם גדולה יותר, איכות האורז נחותה יותר), שהם הקריטריונים הרלוונטיים והחשובים לצרכן, המאפשרים לו לערוך השוואה בין סוגי האורז השונים - ולא כינויים המתארים איכות או ארץ המוצא לכאורה, שלרוב אף אינה הארץ המצויינת על האריזה ושכאמור, ממילא אינה רלוונטית.

10. ההוראות הנ"ל, נועדו בין היתר, לצמצם את פערי המידע בין העוסקים לצרכנים, באופן המגן על הצרכנים, ומאפשר להם לקבל גילוי נאות של כל המידע המהותי הרלוונטי, לבצע השוואה אמיתית בין המחירים ולהגיע להחלטה צרכנית נבונה.

11. לאחר שקראה באתר המקוון שלכם (לקראת עריכת קניותיה) אודות סוגי האורז הנמכרים על ידכם, רכשה מרשתנו באחד מסניפיכם "אורז **תאילנדי**" ו"**אורז איטלקי משובח להכנת ריזוטו**" וזאת על רקע הצגתם ופרסומם, כאורז שמקורו בתאילנד ואורז ("**משובח**"), שמקורו באיטליה ולפיכך, בעלי תדמית של אורז איכותי יותר, מאורז רגיל.

12. ואולם עת הגיעה לביתה, ועיינה באריזות המוצרים שרכשה, גילתה לאכזבתה הרבה וכעסה, כי הוטעתה ולא זו בלבד שכינוי האורז בשם גיאוגרפי – אסור על פי החוק, אלא גם כי מקורו של האורז שרכשה, המכונה "אורז תאילנדי", "אינו בהכרח מתאילנד" כמופיע על האריזה.

13. נציין כי בדיקה שנערכה באתרכם, מעלה כי ציון שמות גאוגרפיים על אריזת מוצרי אורז, מבוצע גם במוצרים נוספים, המשווקים על ידכם, כגון "אורז בסמטי **הודי**", "אורז **פרסי** קלאסי", ו"אורז **פרסי** לבן".

14. זאת ועוד, אחד מסוגי האורז שרכשה מרשתנו, מסומן אף תחת "תאור איכות" ("אורז איטלקי **משובח** להכנת ריזוטו"), האסור כאמור, גם הוא בהתאם לתקן.

15. בפועלה כך, השפיעה חברתכם על בחירתם הצרכנים בצורה אסורה ובלתי הוגנת, עת העדיפו את מוצריכם על-פני מוצרים אחרים וזולים יותר, בעקבות העלמת המידע, עובדה שגרמה לחברי הקבוצה נזק בר פיצוי [ממוני ובלתי ממוני].

16. סימון לקוי ופגום זה של מהות המוצרים, כמפורט לעיל, **מהווה הסתרת מידע מהותי מעיני הצרכנים**, הטעיה, הפרת חובה חקוקה, וחוסר תום לב, בנוסף לעוולות נוספות ואחרות אשר ביחד ולחוד גרמו למרשתנו ולחברי הקבוצה המוגדרת כאמור נזקים [ממוניים ובלתי ממוניים].

17. עניין זה נמצא מתאים לבירור במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית, הן בשל הפרות החוק המפורשות הנתמכות בראיות מוצקות, והן בשל החשיבות הציבורית והצרכנית של מטרות חוק התובענות הייצוגיות כמפורט בסעיף 1 להלן:

"1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לעניין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:

(1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;

(2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;

(3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;

(4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".

18. על רקע הדברים המהותיים והנסיבות החמורות, שוקלת מרשתנו להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגדכם, בעלת סיכויים גבוהים להתקבל.

19. הקבוצה תוגדר כדלקמן:

כלל רוכשי מוצרי אורז מעובד, המשווקים על ידכם, תחת תיאורי איכות, או תוך סימונם בצרוף שם גאוגרפי לציון סוג האורז, או כסימון "שם מקובל" כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 1145, אשר רכשו את המוצרים בהסתמך על ההצהרות המטעות המופיעות בפרסומכם.

20. לאור העובדה כי במקרים רבים מעודדים בתי המשפט ערוצי הידברות תלופיים ליישוב המחלוקות בדרכי נועם, ובמסגרת פניה מוקדמת, במטרה לנסות להגיע להסדרה מוסכמת של העניין, אשר יהיה בה כדי לחסוך לכל המעורבים בעלויות ובזמן, ונוכח כל האמור - נמתין 10 ימים ממועד משלוח מכתבנו זה, לקבלת תגובתכם הממצה בעניין, על מנת שניתן יהיה לכלכל צעדים בהתאם.

21. למען הסר כל ספק, אין באמור או במה שאינו אמור במכתבי זה כדי למצות ו/או לגרוע מכל טענה ו/או דרישה ו/או זכות העומדת למרשתנו ולחברי הקבוצה המוגדרת.

מכתבי זה ותגובתכם אליו, ככל שתהיה, יהוו חלק בלתי נפרד מכתבי בי-הדין אשר יוגשו לבית המשפט.

בכבוד רב,

יצחק מירון, עו"ד

י. מירון ושות', עורכי דין,

טופס זה משמש לדואר רשום/ אקו פוסט

דבר דואר רשום/ אקו פוסט שמספרו

RR981330622IL 05.18

נמסר לידינו בידי השולח
לשם מסירתו לנמען
המפורט מטה

שם הנמען [illegible]

מען [illegible] 1
רחוב/תא דואר מספר

[illegible] 3811
יישוב מיקוד

כולל: השירותים המסומנים: ☐ **אקופוסט** ☐ אקספרס לחו"ל
☐ תשלום בגובייה[1] ☐ אישור מסירה[1] ☐ אישור מסירה לסריקה[1]
☐ שירות מבוטח. ערך הפריט המבוטח: _____ שקלים.
☐ SMS לטלפון נייד [1,2] _____
[1] בתוספת תשלום
[2] חברת דואר ישראל אינה אחראית לאי קבלת המסרון בשל סיבות שאינן תלויות בה.

לתשומת לב השולח:
☒ **לבירורים, יש להציג אישור זה ביחד עם החשבונית.**
חברת הדואר תשלם פיצוי בשל נזק, גניבה או אובדן, בהתאם להוראות החוק והתקנות שתוקנו לפיו.
אני מאשר בחתימתי את ערך הפריט המבוטח כפי שמופיע בחותמת הקופה.

_____ _____
שם השולח חתימת השולח

חותמת יחידת הדואר

24/03/19 12:44
09300143

חתימת נציג שירות ומכירות באשנב

למעקב משלוחים

למידע נוסף
מוקד שירות 171
www.israelpost.co.il

42-12782 (02.17) 759-0001

FIRON
M. FIRON & CO. ADVOCATES

י' בניסן, תשע"ט
11 באפריל, 2019

לכבוד
יצחק מירון, עו"ד
שדרות ארלוזורוב 18
עפולה, 18280

- בדוא"ל ובדואר רשום -

ח.נ.,

הנדון: <u>תגובה למכתב פניה מוקדמת נגד טיב טעם רשתות בע"מ</u>

סימוכין: מכתבך מיום 24.3.2019

בשם מרשתי, רשת חנויות **טיב טעם רשתות בע"מ** (להלן: "**החברה**" או "**טיב טעם**"), הריני להשיב למכתבך שבסימוכין כדלהלן:

1. מרשתי קיבלה את מכתבך שבסימוכין ובראש ובראשונה היא מצרה על חווית הקנייה שחוותה מרשתך לכאורה. יחד עם זאת, כבר בפתח הדברים יצוין כי מרשתי זוחה את פנייתך ואת הטענות המועלות במסגרתה הן לגופן, הן מפאת העובדה שלא צורפה כל ראיה למכתבך, לתמיכה בטענותיך והן בשל היעדר קונקרטיזציה בקשר עם זהות מרשתך.

2. יחד עם זאת, אנו מודים לך על שליחת מכתבך שבכותרת כחלק מניסיון לקיים הליך פניה מוקדמת טרם הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית. פניה מוקדמת ככלל, ובפרט בקשר עם טענות בעניין סימון מוצרים, רצויה ומתיישבת עם מגמת פסיקת בתי המשפט בעת האחרונה.

3. כידוע, מטרתה של פניה מוקדמת היא בין היתר לייתר קיומם של הליכים משפטיים שאינם חיוניים, כמו במקרה בו התובע מגלה כי תביעתו נעדרת כל בסיס, כפי שמתקיים במקרה הנדון בעניינו.

4. לטענת מרשתך, לאחר שקראה באתר האינטרנט של מרשתי אודות סוגי האורז הנמכרים על ידה, רכשה <u>באחד מסניפי מרשתי</u> "אורז תאילנדי" ו"אורז איטלקי משובח להכנת ריזוטו" (להלן: "**המוצרים**"), תוך שהיא מסתמכת לכאורה על הצגתם כאורז שמקורו בתאילנד ובאיטליה, וכמוצרים בעלי תדמית של אורז איכותי יותר מאורז רגיל. רק <u>לאחר הרכישה</u>, עת הגיעה לביתה ועיינה באריזות המוצרים שרכשה, "גילתה לאכזבתה הרבה וכעסה", כי מקורו של האורז שרכשה, אינו בהכרח ממדינות אלו.

5. למעשה, ממכתבך עולה טענה כנגד מרשתי, כי היא משווקת באתר האינטרנט שלה, מוצרי אורז בתיאור איכות ושם גיאוגרפי, בניגוד להוראות הדין, ובכך משפיעה על יכולת הבחירה של הצרכנים בצורה אסורה ובלתי הוגנת, תוך העלמת מידע באופן היוצר "הטעיה צרכנית מובהקת".

6. לעניין זה תשיב מרשתי כדלקמן.

7. אין מחלוקת כי מרשתך רכשה את המוצרים באחד מסניפי טיב טעם, ולא באמצעות אתר האינטרנט של מרשתי (ראה סעי' 11 למכתבך). גם אין מחלוקת כי במועד הרכישה כל המידע אודות המוצר - לרבות מקורו של האורז, היה גלוי לעיניך.

8. למען הסר ספק יודגש כי על גבי אריזת האורז התאילנדי נכתב שחור על גבי לבן כי "מקור האורז אינו בהכרח מתאילנד" וכעולה מהכיתוב על גבי אריזת האורז האיטלקי, מקורו מאיטליה.

9. כלומר, לעניין האורז התאילנדי, על אף כי אין מחלוקת שבמועד הרכישה היה בפני מרשתך מלוא המידע הרלבנטי עבורה ובכלל, לרבות הבהרה בולטת בגב המוצר, כי על אף שמו של המוצר, האורז אינו בהכרח מיוצר במדינה הגיאוגרפית המתוארת - תוטעתה מרשתך לחשוב **בדיעבד, לאחר הרכישה בפועל**, שמדובר באורז שמקורו במדינה הגיאוגרפית.

10. ונרחיב.

11. בכל הכבוד למרשתך ולמשתמע ממכתבך, ולפיו ברכישתה היא הסתמכה על תיאור המוצר באתר מרשתי – מדובר בטענה מגוחכת. המוצרים, אורז תאילנדי ואורז איטלקי, נרכשו על ידי מרשתך בסניף טיב טעם, לאחר שנבחרו על ידה, מבין שלל מוצרי אורז המוצבים על מדפי מרשתי, מתוך שיקוליה והעדפותיה הצרכניות, כאשר כל המידע אודותיהם תשוף בפניה. בנסיבות אלה, אין כל קשר סיבתי בין הטעיה בתיאור המוצר באינטרנט לכאורה לבין הנזקים שמרשתך טוענת להם, מבלי לפרט אודותיהם. מטענות מרשתך במסגרת מכתבך עולה, כי בשום שלב במהלך העניינים המתואר – לא הסתמכה מרשתך, וגם לא יכולה הייתה להסתמך, על תיאור המוצר באתר של מרשתי.

12. טענתה של מרשתך, כי היא למדה אודות טיבו ואיכותו של האורז מהתיאור המופיע באתר של מרשתי היא טענה בלתי הגיונית, מנותקת מן המציאות כהווייתה ונוגדת את השכל הישר וההיגיון הבריא של צרכן סביר. מרשתי אף מציינת באופן ברור באתר האינטרנט כי אין להסתמך על תיאור המוצר באתר לרבות מרכיביו וכי הנתונים המדויקים מופיעים על גבי המוצר.

13. כידוע, דיני הגנת הצרכן נועדו אומנם למנוע הטעיה, אך לא נועדו לעודד צרכנות "עיוורת" או להסיר מן הצרכן אחריות בסיסית ושימוש בשכל ישר בעת רכישת המוצר, בפרט – **שעה שההסתייגות בדבר ארץ הייצור הופיעה על גבי המוצר כדבעי**. כפי שקבע בית המשפט הנכבד בת"צ 2520-01-10 **בן סימון נ' דיפלומט מפיצים (1968) בע"מ** (פורסם במאגר משפטי "נבו", 31.1.2014):

> "**המסקנה הנדרשת היא כי המידע על אודות קיומם של צבעי המאכל, היה זמין, הופיע על אריזת המוצר ולא הוסתר**. הלא טענת המבקשים היא כי **דבר קיומם של צבעי המאכל נודע להם מעיון ברשימת הרכיבים, וזו מהווה חלק בלתי נפרד מן האריזה**. בנסיבות אלה, חל האמור ברע"א 5446/07 **יהב נ' כלל חברה לביטוח בע"מ**, ניתן ביום 26.8.07, פורסם במאגר נבו: "... **אין לו למי שלא קרא, אך יכול היה לקרוא ולהתעמק, להלין בכלל על הזולת, שהרי היה בידו לקרוא**".

14. עוד נפנה לעניין זה לת"צ 42818-11-12 **גלית כהן נ' ליימן שליסל בע"מ** (פורסם במאגר משפטי "נבו", 20.7.2015):

> "עוד ראוי לזכור, כי דיני הגנת הצרכן נועדו אומנם למנוע הטעיה, אך **לא נועדו להסיר מן הצרכן אחריות בסיסית ושימוש בשכל ישר בעת רכישת המוצר** (בהקשר זה, ראו גם ת"צ (חי') 25161-01-14 שחר נ' תנובה- מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל

בע"מ (פורסם בנבו, 2.7.15). הנה כי כן, לא הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת יסוד "ההטעיה"".

15. אילו טענת מרשתך האבסורדית, לפיה כל שימוש בשם מקור בשמו של מוצר בהכרח יוצר הטעיית צרכנית, הייתה מתקבלת – אזי שיש להסיר מהמדפים ברשתות הקמעונאיות מוצרים רבים. כך למשל, צרכן הרוכש "בגט צרפתי" בוודאי לא סבור שהוא נאפה בצרפת, כך גם ידוע לכל ש"קבב טורקי" לא יוצר בטורקיה וכי "זיתים סוריים" אינם במקור מעצי הזית בסוריה. די בטעם זה כדי ללמוד שטענת ההטעיה הצרכנית של מרשתך קנטרנית וקטנונית.

16. אף אם היה בטענת מרשתך שמץ של אמת, אזי יובהר בבחינת למעלה מן הצורך, כי מרשתי מכנה באתר האינטרנט שלה את המוצרים נשוא מכתבך בדומה לכינויים על ידי היצרן או היבואן - כלומר, כינויים כשמם כן הוא.

17. מרשתי הינה קמעונאית מזון, המשווקת עשרות אלפי מוצרי מזון, חלקם מיובאים, בעשרות סניפים הפזורים ברחבי הארץ, ובכלל זה את המוצרים נשוא מכתבך. חמוצרים שבעניינו מיוצרים ונארזים ע"י יצרנים וספקים שהם אינם מרשתי.

18. טרם משלוח מכתבך, במסגרתו "איום" בהגשת תובענה ייצוגית, היה על מרשתך ליתן דעתה, באמצעות בדיקה וחקירת ראויה, לשאלה, על מי מלכתחילה מוטלות אותן חובות ספציפיות שבתקנים הנזכרים במכתבך, המתייחסות לאופן הסימון. התשובה הברורה לשאלת זו, הייתה מייתרת בוודאי את פנייתך.

19. כך קובע סעיף 15 לחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו – 2015, שכותרתו "סימון מזון":

"15. (א) **יצרן** או **יבואן** **יסמן את המזון או את אריזתו**, לפי העניין, בהתאם לתיקונים אלה ולא יאוחר מהמועדים הקבועים בסעיף קטן (ב) או בסעיף 90, לפי העניין:

(1) הוראות לעניין סימון שנקבעו בתקנות לפי חוק זה;

(2) סימונים כפי שנקבעו באחד או יותר מאלה:

(א) תקנים רשמיים לפי חוק התקנים החלים על מזון, לרבות על תומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;

(ב) תקנות או צווים, שהותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות או בהסכמתו, לפי סעיף 37(ב) לחוק הגנת הצרכן;

(ג) צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים החלים על מזון, לרבות על חומרים או מוצרים הבאים במגע עם מזון;

(3) הוראות לפי פסקה (1) להגדרה "חקיקת המזון", שעניינן סימון מזון.

..."

20. וכך קובעת תקנה 3 לתקנות חגנה על בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), תשע"ח- 2017, שכותרתה "חובת סימון תזונתי":

"**יצרן** או **יבואן** של מזון ארוז מראש יסמנו בהתאם לתקנות אלה".

21. **לאמור – התובה לסמן מזון או את אריזתו מוטלת על יצרן או יבואן המזון – ולא על הקמעונאי המשווק (מרשתי).**

22. למעלה מן הצורך ולמען הסר ספק, תציין מרשתי כי למיטב ידיעתה, המוצרים נשוא מכתבך ממילא מסומנים כדין על ידי הגורם האחראי, עליו מוטלת חובת הסימון, וכי העניין כבר נבחן בין היתר במסגרת ת"צ (ת"א) 14886-12-13 **לילך משה נ' סוגת תעשיות בע"מ**.

23. שם הועלו טענות כנגד יצרניות מוצרי אורז, כי אלו הפרו את הוראות הדין בכך שהטעו את הצרכן לחשוב כי הוא רוכש גרגרי אורז שגדלו במקום מסוים. בהמלצת בית המשפט המחוזי הנכבד בתל אביב, אומץ הפתרון כדלקמן, במסגרת הסדר הסתלקות: המוצרים ימשיכו להימכר בכינוייהם, "אורז פרסי" ו"אורז תאילנדי" (נזכרים במכתבך), ובלבד שבגב המוצר יתווסף הכיתוב "מקור האורז אינו בהכרח בפרס / בתאילנד". ואכן, מיום מתן פסק הדין ועד מועד כתיבת שורות אלו, למיטב ידיעתה של מרשתי כך משווקים המוצרים. דהיינו, בית המשפט הנכבד נתן גושפנקא להמשך כינויים של מוצרי האורז לצד ארץ מוצא לכאורה ובלבד שבגב האריזה יופיע הכיתוב השולל כל אפשרות כי הצרכן יוטעה.

24. לעניין <u>השימוש בתיאור איכות</u> - מרשתך טוענת, כי אחד מסוגי האורז שרכשה מרשתך, אורז איטלקי משובח להכנת ריזוטו, סומן תחת תיאור איכות ("משובח") וזאת בניגוד להוראות הדין.

25. מרשתי מודה למרשתך על שהסבה את תשומת ליבה לעובדה זו. יחד עם זאת, חלף פניה למשרד עו"ד ולמשלוח מכתב בנימה מעט מאיימת – היה ניתן (נכון וראוי) לחסוך כל הנ"ל ולפנות ישירות ומידית לשירות הלקוחות של מרשתי, הפועל במלוא המרץ על מנת ליתן ללקוחותיה מענה ולהביא באופן מידי לפתרון בעיה כזו או אחרת. זאת, בפרט כאשר עסקינן בעניין נקודתי וספציפי, שאינו אלא זוטי דברים ושתוקן מיד עם היוודע עליו למרשתי.

26. זוטי הזוטות של הדברים נגזרים הן מטענת ההפרה לכאורה והן מהיקף הנזק המוכחש, שכן נכון למועד זה נמכרו באתר האינטרנט של מרשתי סך כולל של 51 יחידות מהמוצר הנ"ל. מכאן, שהליך של תובענה ייצוגית וודאי אינו המקרה המתאים לנסיבות המקרה.

27. גם אם חלילה נפלה טעות סופר בתיאור המוצר (באתר מרשתי בלבד), שנבעה מתרגומו של שם המוצר משפת המקור לשפה העברית, הרי שאין זה מן הנמנע כי, תיפולנה פה ושם תקלות כאלו ואחרות ואין זאת אלא דרכו של עולם. לא כל טעות היא הטעיה, ובפרט בנסיבות המתוארות במכתבך שבסימוכין.

28. כידוע, במקרים בהם אין מדובר בשיטה ובמדיניות מכוונת, כבעניינו, בית המשפט יטה שלא לאשר תובענה כייצוגית (ראה בעניין זה בע"א 2112/17 **אחיאסף גרסט נ' נטוויז'ן בע"מ** (פורסם במאגר משפטי "נבו", 02.09.2018); ת"צ 24912-03-10 **חגי נ' חברת פרטנר תקשורת בע"מ** (פורסם במאגר משפטי "נבו", 27.3.2011); בת"צ 4818-07-10 **ארי מנדנך נ' גלובל נטוורקס אי.סי.איי בע"מ** (פורסם במאגר משפטי "נבו", 9.2.2012)).

29. ממילא בענייננו, הטעות הנ"ל לא גרמה ולא יכולה הייתה לגרום למרשתך ולצרכנים נוספים כל נזק שעה שמלוא הפרטים, כאמור, הופיעו על גבי אריזת המוצר כדבעי.

30. מובן שככל שמרשתך תבחר, חרף האמור במכתבי זה, לנקוט בניגוד גמור לדין, בחוסר תום לב ותוך שימוש מובחק לרעה בהליכי משפט, בהליך תובענה ייצוגית כנגד מרשתי, אזי מרשתי תנקוט בכל האמצעים המשפטיים העומדים לרשותה כדי להדוף ולסלק על הסף את ההליך, וכן לעמוד על פסיקת הוצאות ריאליות לחובת מרשתך.

31. ואולם מרשתי סמוכה ובטוחה כי ראוי וניתן בנסיבות האמורות לחסוך בזמן ובצורך בכל אלו.

32. אין באמור ובמה שאינו אמור במכתבי זה משום הודאה או הסכמה, אין בו כדי למצות את טענות מרשתי, אין בו כדי לפגוע בזכויות מרשתי או למעט מטענותיה, כך שכל זכויות מרשתי על-פי כל דין – שמורות עמה.

בכבוד רב ובברכה,
רונית סיטון, עו"ד
מ. פירון ושות', עורכי דין

אילן מירון ושות' – עורכי דין
ILAN MIRON & CO. – LAW OFFICES

ILAN MIRON, ADV. אילן מירון, עו"ד
RONIT BEN-ELI, ADV. רונית בן אלי, עו"ד
ASAF RESHEF, ADV. אסף רשף, עו"ד
HAGAY BELAMS , ADV. חגי בלמס, עו"ד
MOSHE LEVI GABAY, ADV. משה לוי גבאי, עו"ד

HAKNESET 2. AFULA הכנסת 2, עפולה 18391
FAX 04-6407300 פקס TEL. 04-6407200 טל'
E-MAIL: IL.MIRONLAW@GMAIL.COM דוא"ל:

10 באפריל 2019

לכבוד
יינות ביתן בע"מ, ח.פ. 512017989
שדרות נים 2,
ראשון לציון

בדואר רשום
מבלי לפגוע בזכויות

א.ג.נ.,

הנדון: פנייה מוקדמת והתראה בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית
מכוח חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

בשם מרשתנו והקבוצה המוגדרת שלהלן, הננו פונים אליכם בפנייה מוקדמת והוראה זו, בטרם נקיטה בהליך משפטי של בקשה לאישור תובענה ייצוגית, מכוח חוק **תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006** (להלן: "**חוק התובענות הייצוגיות**") וזאת כדלקמן:

1. כפי שיפורט להלן, הנכם מטעים ומפרים באופן בוטה שורה של חוקים העוסקים בהגנת הצרכן וגורמים לצרכנים הרוכשים מכם מוצרים שונים, לנזקים ממוניים ושאינם ממוניים.

2. החוקים בהם עסקינן נוגעים לאיסור; וביניהם **פקודת הנזיקין [נוסח משולב], תשכ"ח – 1968, חוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981, חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015, תקן ישראלי ת"י 1145 ותקן ישראלי ת"י 1208.**

3. ההטעיה והפרות החוקים והתקנות, בוצעו וממשיכות להיות מבוצעות על ידכם כלפי מרשתנו וחברי הקבוצה המוגדרת שלהלן, אשר רכשו מוצרים בחנויות שבניהולכם.

4. **חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הצרכן)**, קובע בסעיף 2, שכותרתו "איסור הטעיה", כי:

א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;...

(4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;...

(11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;...

(14) תוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;...

ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

5. חובות נוספות החלות על עוסק, כחברתכם, כוללות "איסור ניצול מצוקת הצרכן" (סעיף 3 (ב) לחוק), "חובת גילוי לצרכן", סעיף 4 לחוק, "אחריות להטעיה באריזה", סעיף 6 לחוק, ו"אחריות להטעיה בפרסומת", סעיף 7 לחוק.

6. **חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015**, קובע מספר חובות ואיסורים על משווקי מוצרי מזון, ובכלל זה איסור ייצור, ייבוא או מכירה של מזון בניגוד לתיקוק (סעיף 4 לחוק), החובה לסמן מצרך מזון, בהתאם לתקנות צווים ותקנים רישמיים (סעיף 15 לחוק), ואיסור הטעיה בנוגע למהותו או לאיכותו של מזון (סעיף 17 לחוק) ובכלל זה "סימון מזון בניגוד להוראות סעיפים 15 ו-16, או תיאור מזון באמצעות תווית, מסמך, פרסומת או הצגה אחרת של מידע באופן שאינו תואם את המזון או את תכונותיו" (סעיף 17 (2) לחוק).

7. **תקן ישראלי ת"י 1145**, העוסק בדרישות לסימון מזון ארוז מראש, המיועד למכירה קמעונית, קובע בין היתר (הסעיפים הרלוונטיים לעניינכם), כי:

2.9. סימון

מידע רלוונטי למזון, לרבות ייצורו, החסנתו, הובלתו והשימוש בו. המידע יכול לחיות כתוב, מודפס, משוכפל, מוטבע, מצויר או מצולם על האריזה או על תווית או על תג ודומיהם, המוצמדים לאריזה או הנלווים אליה.

2.12. שם המזון

שם המתאר תיאור נכון ולא מטעה את מהותו של המזון.

3.1. חובה לסמן את הפרטים שלהלן:

3.1.1. על גבי אריזת מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 4-9. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 10-12, כמפורט בסעיפים אלה.

3.3. כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

4. שם המזון

4.1. סימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובחדגש אחד.

4.2. אם קיים תקן מיוחד למוצר, שם המזון יהיה השם המופיע בתקן המיוחד. סימון זה של שם המזון כמצוין בתקן המיוחד ייעשה רק אם המוצר עומד בקריטריונים המפורטים בתקן המיוחד.

8. **תקן ישראלי ת"י 1208, שהינו תקן מיוחד לאורז מעובד**, קובע בסעיף 105, את הכללים לכינוי ומיון אורז, וזאת בהתאם לשלוש קטגוריות: צורת העיבוד, צורת הגרעין ותכולת הגרגרים השבורים.

ולמען הסר ספק, אוסר התקן במפורש (בסעיף 107.7), לסמן אורז מעובד בשם גיאוגרפי, לציון סוג האורז.

9. ודוק, לא בכדי נקבע בתקן אורז כי אורז מעובד, יסומן ויכונה בהתאם **לצורת העיבוד** (לבן, מצופה, מזוגג וכו'), **צורת הגרעין** (עגול, ארוך למחצה, ארוך) **ותכולת הגרגרים השבורים** (שכפל שכמותם גדולה יותר, איכות האורז נחותה יותר), שהם הקריטריונים הרלוונטיים והחשובים לצרכן, המאפשרים לו לערוך השוואה בין סוגי האורז השונים - ולא כינויי איכות או ארץ המוצא לבאורה, שלרוב אף אינה הארץ המצויינת על האריזה ושכאמור, ממילא אינה רלוונטית.

10. ההוראות הנ"ל, נועדו בין היתר, לצמצם את פערי המידע בין העוסקים לצרכנים, באופן המגן על הצרכנים, ומאפשר להם לקבל גילוי נאות של כל המידע המהותי הרלוונטי, לבצע השוואה אמיתית בין המחירים ולהגיע להחלטה צרכנית נבונה.

11. לאחר שקראה באתר המקוון שלכם (לקראת עריכת קניותיה) אודות סוגי האורז הנמכרים על ידכם, רכשה מרשתנו באחד מסניפיכם אורז פרסי ואורז תאילנדי תוצרת סוגת וזאת על רקע הצגתם ופרסומם, כאורז שמקורו בפרס ואורז שמקורו בתאילנד ולפיכך, בעלי תדמית של אורז איכותי יותר, מאורז רגיל.

12. ואולם עת הגיעה לביתה, ועיינה באריזות המוצרים שרכשה, גילתה לאכזבתה הרבה וכעסה, כי הוטעתה ולא זו בלבד שכינוי האורז בשם גיאוגרפי – אסור על פי החוק, אלא גם כי מקורו של האורז שרכשה, המכונה "אורז תאילנדי", "אינו בהכרח מתאילנד" והאורז המכונה "אורז פרסי", הינו בבנקוק תאילנד, כמופיע על האריזות.

13. סימון לקוי ופגום זה של מהות המוצרים, כמפורט לעיל, **מהווה הסתרת מידע מהותי מעיני הצרכנים**, הטעיה, הפרת חובה חקוקה, וחוסר תום לב, בנוסף לעוולות נוספות ואחרות אשר ביחד ולחוד גרמו למרשתנו ולחברי הקבוצה המוגדרת כאמור נזקים [ממוניים ובלתי ממוניים].

14. בפועלה כך, השפיעה חברתכם על בחירתם הצרכנים בצורה אסורה ובלתי הוגנת, עת העדיפו את מוצריכם על-פני מוצרים אחרים וזולים יותר, בעקבות העלמת המידע, עובדה שגרמה לחברי הקבוצה נזק בר פיצוי [ממוני ובלתי ממוני].

15. נציין כי בדיקה שנערכה באתרכם, מעלה כי ציון שמות גאוגרפיים על אריזות מוצרי אורז, מבוצע גם במוצרים נוספים, המשווקים על ידכם, כגון "אורז בסמטי הודי", "אורז **אוסטרלי** עגול", "אורז **פרסי** עממי", "אורז **פרסי** מלא", "אורז **פרסי** זהב".

16. עניין זה נמצא מתאים לבירור במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית, הן בשל הפרות החוק המפורשות הנתמכות בראיות מוצקות, והן בשל החשיבות הציבורית והצרכנית של מטרות חוק התובענות הייצוגיות כמפורט בסעיף 1 להלן:

17. **"1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:**

(1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;

(2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;

(3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;

(4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".

18. על רקע הדברים המהותיים והנסיבות החמורות, שוקלת מרשתנו להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגדכם, בעלת סיכויים גבוהים להתקבל.

19. הקבוצה תוגדר כדלקמן:

כלל רוכשי מוצרי אורז מעובד, המשווקים על ידכם, תוך סימונם בצרוף שם גאוגרפי לציון סוג האורז, או כסימון "שם מקובל" כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 1145, אשר רכשו את המוצרים בהסתמך על ההצהרות המטעות המופיעות בפרסומכם.

20. לאור העובדה כי במקרים רבים מעודדים בתי המשפט ערוצי הידברות חלופיים ליישוב המחלוקות בדרכי נועם, ובמסגרת פניה מוקדמת, במטרה לנסות להגיע להסדרה מוסכמת של העניין, אשר יהיה בה כדי לחסוך לכל המעורבים בעלויות ובזמן, ונוכח כל האמור - נמתין 10 ימים ממועד משלוח מכתבנו זה, לקבלת תגובתכם הממצה בעניין, על מנת שניתן יהיה לכלכל צעדים בהתאם.

21. למען הסר כל ספק, אין באמור או במה שאינו אמור במכתבי זה כדי למצות ו/או לגרוע מכל טענה ו/או דרישה ו/או זכות העומדת למרשתנו ולתובעי הקבוצה המוגדרת.

מכתבי זה ותגובתכם אליו, ככל שתהיה, יהוו חלק בלתי נפרד מכתבי בי-הדין אשר יוגשו לבית המשפט.

בכבוד רב ובב"ח,

חגי בלמס, עו"ד

אילן מירון ושות', עורכי דין